

NE LEGYENEK
SZOFTVERSZABADALMAK

ÍRTA: FLORIAN MÜLLER

1. BEVEZETÉS	5
Ne legyenek szoftverszabadalmak!	5
További magyarázat	6
2. ALAPVETŐ ISMERETEK	7
Az alapok	7
Mi az a szabadalom?	9
A webáruház példája	11
A szabadalom fegyver	13
Burjánzó szabadalmak	15
A hidegháború	16
Az erő diktál	17
Lehetetlen kutatás	19
A gondolat szabad!	21
A „szabadalmi maffia”	23
3. VESZÉLYEK	25
Veszélyek	25
Linux és a nyílt forrás	26
Kis- és középvállalkozások	28
Zsarolás	30
Befektetési kockázatok	32
Az innováció akadályozása	34
IT-biztonság és -stabilitás	35
Az információ szabadsága	37
Munkaerőpiac és gazdaság	39
Kelet-Európa	41
4. HAZUGSÁGOK	43
Hazugságok	43
A legnagyobb hazugság	44
Hazugság az innovációról	45
Hazugság a védtelenségről	47
Hazugság a kis- és középvállalkozásokról	49
Hazugság a gyakorlatról	51
Hazugság, hogy nem történt semmi	52

A harmonizációs alibi _____	54
A versenyképességről szóló hazugság _____	55
Hazugság a nem trivialitásról _____	56
5. POLITIKA _____	57
Politika _____	57
A jelenlegi szabadalmi törvény _____	58
Az EU-irányelv ötlete _____	60
Az EU együttdöntési folyamata _____	61
Törvényjavaslatok _____	63
Az EU tagállamai _____	65
Politikai pártok _____	67
Szervezetek _____	68
Sajtórészleg _____	69
6. MIT TEHETÜNK? _____	70
Hogyan segíthet? _____	70
Terjessze az információkat _____	71
Lépjen kapcsolatba politikusokkal _____	72
Vegyen részt a megmozdulásokban _____	74
Legyen szponzor/partner _____	75
Ne legyenek szoftverszabadalmak! _____	76
Kampánymenedzser _____	77
Köszönet _____	79

1. BEVEZETÉS

Ne legyenek szoftverszabadalmak!

A szabadalmi rendszer és a nagyvállalatok lobbizásának hatására az Európai Unió arra készül, hogy hatalmas hibát kövessen el: törvényessé akarják tenni a szoftverszabadalmakat.

Ha ez megtörténik, annak az emberek megfizetik az árát. Az európai szoftveripar a gátlástalan zsarolók prédája lesz. A nagyvállalatok kartellje tönkreteszi a kisebb versenytársakat. Ennek következményeként mindenki többet fog majd fizetni a kevésbé jó és kevésbé biztonságos szoftverekért. Ön személyesen, a családja, a munkahelye, a kormánya. Mindannyiunk.

Majd rájön, amikor megjön a számla. Ha valaki betör az Ön számítógépébe, elolvassa az e-mailjeit és ellopja a bankszámlája jelszavát. Ha a számítógépe minden nap lefagy. Ha a levélszemét egyre csak özönlik. Ha az árak emelkednek, és cégek mennek csődbe. Ha az emberek elveszítik munkájukat.

„Jó esély van arra, hogy az USA-ban már létező és Európában nemsokára törvényerőre emelkedhető szoftverszabadalmak megfojtják az innovációt, de Európa még fordíthat a dolgok folyásán.”

A Deutsche Bank kutatása

Szoftverszabadalmak nélkül Európa költségeket takaríthat meg, ösztönözheti az innovációt, javíthatja a biztonságot, és új munkahelyeket hozhat létre. A Linuxnak és más nyílt forrású szoftvereknek köszönhetően Európának megvan a lehetősége, hogy függetlenítse magát a Microsofttól és más amerikai cégektől. Ha viszont az EU bevezeti a szoftverszabadalmakat, az a Linux végének kezdetét jelenti. És ez nem csak a Linuxot érinti. Ez csak egy kiragadott példa volt.

Ebből a dokumentumból könnyen információt szerezhet arról, miért jelent mindez problémát. Elolvashatja, mit tehetünk azért, hogy meggyőzzük a politikusokat, Európa ne vágja maga alatt a fát. Harcoljunk a helyes döntésért, mert különben a jólétünk és a szabadságunk egy része veszélyben lehet.

További magyarázat

Ezen az oldalon további magyarázat található a dokumentum első lapján megemlített szoftverszabadalmak következményeiről.

„Majd rájön, amikor megjön a számla.”

A szoftverszabadalmak stratégiai előnyhöz juttatják a nagyvállalatokat a kis- és középvállalatokkal szemben, és potenciálisan fenyegetést jelentenek a nyílt forrás számára. Ezekről a hatásokról bővebben a dokumentum más oldalain olvashat. Ha a piacon gyengébb a verseny, akkor az árak magasabbak, és ezért szó szerint a „vásárlók állják a számlát” a szoftverszabadalmak miatt, mert többet kell fizetniük a szoftverekért vagy a szoftvert tartalmazó termékekért, például mobiltelefonokért. Természetesen a fenti címet nem szó szerint kell venni, hanem inkább a mindenki által megtapasztalható negatív hatásokra utal.

„Ha valaki betör az Ön számítógépébe, elolvassa az e-mailjeit és ellopja a bankszámlája jelszavát.”

A Berliini Műszaki Egyetem kutatói arra a következtetésre jutottak, hogy a szoftverszabadalmak a nem biztonságos szoftverek kifejlesztését és tömeges elterjesztését vonzzák magukkal.

„Ha a számítógépe minden nap lefagy.”

A szoftverek stabilitását kedvezőtlenül befolyásolják a szoftverszabadalmak, mivel azok a nem biztonságos szoftverek kifejlesztésével járnak.

„Ha a levélszemét egyre csak özönlik.”

Már jelenleg is léteznek a levélszemét-ellenes technológiákról különböző szabadalmak. Nagy cégek olyan ipari szabványokat próbálnak létrehozni, amelyek a saját szabványaikhoz kapcsolódnak. Nincs arra semmilyen biztosíték, hogy a nyílt forrású szoftverek valaha is használhatják majd ezeket a szabadalmi ötleteket. Mivel az internet nagy részét nyílt forrású szoftverek működtetik, a szabadalmak hátráltatják bizonyos levélszemét-ellenes technológiák széleskörű elterjedését.

„Ha az árak emelkednek, és cégek mennek csődbe.”

A fentiekben már olvashatott a szabadalmak szoftverárakra gyakorolt hatásáról. Annak a veszélye, hogy egyes cégek csődbe mennek, azért áll fent, mert a nagyvállalatok a szabadalmi rendszer segítségével kiszorítják a kisebb versenytársaikat. Ennek az okáról a dokumentum egyéb oldalain olvashat.

„Ha az emberek elveszítik munkájukat.”

Ez elkerülhetetlen következménye annak, ha a kis- és középvállalatok meggyengülnek, vagy néhány esetben csődbe is mennek.

Ez csak pár rövid magyarázat a dokumentum kezdőoldala címszavainak némelyikéhez. Kérjük, szánja rá az időt, és olvassa el a dokumentum egyéb oldalain található részletesebb és konkrét magyarázatokat. Fontos, hogy mindenki tisztában legyen a szoftverszabadalmak Európára gyakorolt hatásáról.

2. ALAPVETŐ ISMERETEK

Az alapok

A szerzői jog megvédi a szerzőt, de nem sérti más becsületes ember jogait. Ezzel ellentétben a szabadalmak 20 évre létrehozott monopóliumok, amelyeket az állam általános ötletekre adományoz. A szabadalmak potenciális fegyvert jelentenek mindannyiunkra nézve.

A szoftverfejlesztők tökéletes védelmet élveznek szabadalmak nélkül is. Bárkinek, aki egy számítógépes programot ír, automatikusan a tulajdonába kerül a szoftverre vonatkozó szerzői joga. Ez a szerzői jog tette a Microsoftot, az Oracle-t, az SAP-t és a teljes szoftveripart ilyen hatalmassá. Ez ugyanaz a jogi intézmény, amely a könyveket, a zenéket, a filmeket, a festményeket, sőt még a szobrokat is védi.

A világ számos gazdag embere a szerzői jognak köszönheti vagyonát. Például: Bill Gates, Paul Allen és Steve Ballmer (Microsoft); Larry Ellison (Oracle); Hasso Plattner és az SAP más alapítói; Paul McCartney (Beatles); JK Rowling (Harry Potter).

„A Cég abban hisz, hogy a meglévő, szerzői jogra és ipari titkokra kiterjedő védelem a szabadalmakkal ellentétben alkalmasabb eszköz a számítógépszoftver-fejlesztés védelmére.”

Az Oracle Corporation szabadalmi politikája

Ha a szerzői jog mindent biztosít a szerzők és a kiadók számára, akkor miért kérnek egyesek *további*, szabadalmakon alapuló védelmet? Mert rossz szándékkal kívánnak fellépni, de ezt el akarják titkolni:

1. A szabadalmakkal foglalkozó hivatalnokok több pénzt és nagyobb befolyást akarnak. A szerzőjogi védelem ingyenes, így annak megszerzéséhez nincs szükség szabadalmi hivatalokra vagy ügyvédekre. A szabadalmi hivatalok és ügyvédek a biztos bevétel tudatában töltik ki a szabadalmi kérvényeket és a szabadalmi periratokat. A „szabadalmi maffia” gyorsan fejlődő csoportja arra specializálódott, hogy pénzt csikarjanak ki ártatlanokból, akiket szabadalmak megsértésével vádolnak meg.

2. Egyes nagyvállalatok hatékony fegyvert akarnak a kicsi, de innovatív versenytársakkal vagy a nyílt forráskódú szoftverekkel szemben. A szerzőjogi védelmet azért nem szeretik, mert az csak a bűnözőkkel szemben véd. Olyan jogi eszközt akarnak, amivel kárt okozhatnak becsületes embereknek.

Még van esélyünk megelőzni a bajt! Gyakorolnunk kell demokratikus jogainkat! Vannak olyan politikusok, akik szándékosan támogatják a rossz szándékú piaci szereplőket. Mások viszont még nem értették meg a dolog lényegét. Ebben a

dokumentumban számos lehetőséget talál arra, hogy hatással legyen a politikai döntéshozók és a nyilvánosság véleményére.

Mi az a szabadalom?

A szabadalom a találmányok egyfajta védelme. Kölcsönös előnyökkel járó egyezség a társadalom és a feltaláló között. A feltaláló közzéteszi a találmányát, cserébe a társadalom ideiglenes monopóliumot biztosít számára a találmány anyagi hasznosítására.

Pár évszázaddal ezelőtt a feltalálónak titokban kellett tartania az ötleteit, ha gazdasági hasznot akart húzni belőlük. Ha például valaki feltalált egy gyógyszert, senkinek nem mondta el, hogy készítette. Gyakran megtörtént emiatt, hogy a feltalálók magukkal vitték a sírba értékes tudásukat.

A „patent” (magyarul „szabadalom”) szó latin eredetű, és eredeti jelentése „felfedni, megnyitni” volt. A szabadalmi rendszert azért hozták létre, hogy a feltalálókat találmányaik közzétételére ösztönözzék. A feltaláló a találmány leírását eljuttatja a szabadalmi hivatalhoz, és ha szabadalmi hivatal szakértője úgy találja, hogy tényleg újdonságról van szó, megadja a szabadalmat. Minden szabadalmat közzétesznek a szabadalmi nyilvántartásban.

A találmány közzétételéért cserébe a szabadalmi törvény alapján a feltaláló ideiglenes monopóliumot kap a találmányára. Ez alatt az idő alatt, amely jelenleg 20 év, a szabadalom birtokosa kizárólagos joggal rendelkezik a találmány hasznosítására. Ez után a találmány közkinccsé válik.

„Még a korlátozott monopólium előnye is kétséges az általános tiltásukkal szemben”

Thomas Jefferson, az USA harmadik elnöke

Az ideiglenes monopólium szinte elképzelhetetlenül nagy hatalmat ad a szabadalom birtokosának kezébe. A szabadalom birtokosa megakadályozhat másokat, hogy a szabadalommal védett tudást alkalmazhassák. Ha szükséges, a bíróság is segítségül hívható, hogy ezt a jogot kikényszerítse. A szabadalmas a szabadalmat eladhatja, vagy a használatának jogát árulhatja, és ezért tetszőleges árat kérhet.

Ez a fajta védelem többféle problémával jár együtt. A legsúlyosabb, hogy anélkül is meg lehet „sérteni” egy szabadalmat, hogy a létezéséről tudnánk. Aki először bejegyezteti az ötletet, azé a szabadalom, és nemcsak azokkal szemben érvényesítheti a jogait, akik ellopták az ötletét, hanem bárki ellen, aki később ugyanazt az ötletet találja ki. Nem számít, hogy valaki bizonyíthatóan függetlenül jutott ugyanarra az eredményre, és nem is tudott a szabadalomról. Bűnös a szabadalom megsértésében, és legrosszabb esetben még börtönbe is zárhatják.

Az a találmánytól függ, hogy ez a rendszer tisztességes-e, méltányos-e és a köz javát szolgálja-e. Ha a találmány tényleg zseniális, akkor ez elfogadható. Ebben az esetben nagyon valószínűtlen, hogy valaki függetlenül ugyanerre az ötletre jusson a szabadalom 20 évnyi érvényességi ideje alatt. Azonban napjainkban több millió

szabadalom létezik, és nagyon kevés közöttük az igazán nagy jelentőségű találmány.

„A szabadalmi törvény kizárólagos jogot ad az új technológiára a feltalálóknak, ha közzéteszik ezt a technológiát. Ez nem megfelelő az olyan iparágak számára, mint a szoftverfejlesztés, amelyben az innováció üteme gyors, jelentős tőkebefektetés nélkül végezhető, és gyakorlatilag a meglévő technikák kreatív kombinálásából hoz létre új dolgokat.”

Az Oracle Corporation szabadalmi politikája

Egyes területeken a szabadalmi rendszer jobban (vagy kevésbé rosszabbul) működik, mint másokon. A szabadalmi rendszert mindenhol éri kritika. Az emberek etikai megfontolásból tiltakoznak az emberi gének szabadalmaztatásáért, mert ez a tudás a közt illeti meg. A műszaki jellegű területen tevékenykedő kis- és középvállalatok mindenhol azt látják, hogy a nagyvállalatok visszaélnék a szabadalmi rendszerrel, és a szabadalmakat stratégiai fegyverként használják.

A negatív jelenségek ellenére a szabadalmi rendszernek van létjogosultsága azokon a területeken, ahol használata kézzelfogható előnnyel jár. A legtöbb közgazdásznak komoly fenntartásai vannak a szabadalmakkal szemben, míg a jogászok (akik potenciálisan pénzt kereshetnek a szabadalmakkal) védik azokat. Ha van olyan terület, amelyen a közgazdászok azt gondolják, hogy szabadalmi rendszer előnyös lehet a gazdaság szempontjából, akkor ez a gyógyszeripar. Ezen a területen a kutatás nagyon költséges, és senki nem fog százmilliókat beleölni egyetlen termék kifejlesztésébe, ha azt nem védetheti le hosszú távra. Minden más területen a jelek arra mutatnak, hogy a szabadalmi rendszer több kárt okoz, mint hasznot. A számítógépes szoftverek esetén pedig a szabadalmak bevezetése teljes örültség.

A webáruház példája

Az Európai Szabadalmi Hivatal minden jogalap nélkül jóváhagyott körülbelül 30000 szoftverszabadalmat. Ezek némelyike teljesen egyszerű és általános dologra vonatkozik.

Vannak, akik a szoftverszabadalmakat aknamezőhöz hasonlítják: Akárhová megyünk, ráléphetünk egy aknára, ami megöl. Tényleg minden képzeletet felülmúl, hogy milyen alapvető ötleteket szabadalmaztattak már le. Gyakorlatilag semmit sem csinálhat a számítógépével vagy az interneten, hogy ne „sértene meg” egy csomó szabadalmat.

A probléma legmeggyőzőbb bemutatása az FFII nevéhez fűződik. A Szabad Információs Infrastruktúráért Alapítvány (Foundation for a Free Information Infrastructure, FFII) elkészítette egy tipikusnak mondható webáruház képét. A képzeletbeli webáruház 20 olyan szoftverszabadalmat „sért meg”, amelyeket az Európai Szabadalmi Hivatal már bejegyzett. Most már a politikusokon a sor, hogy ezeket az abszurd szabadalmakat engedik-e törvényerőre jutni vagy sem.

<http://webshop.ffii.org/>

Az Ön webáruháza **szabadalmaztatva** van!

4 CD-k **Filmek** **Könyvek**

17 **17**

Kattintson ide a nagyobb előnézetért

16 **16**

Néhány előzetes fejezet: kattintson a fenti TV-re!

1 **RENDELÉS** **MOBILTELEFONRÓL!**

7 A katicabogarak nagyon hasznos rovarok. Eltűntetik a parazitákat. Sajnos a szoftverszabadalmi jogászok általában túlságosan nagy falatnak bizonyulnak számukra.

5 **Menjen be az egyik üzletünkbe, és válogassa össze/írja meg a saját DVD-jét a la carte!**

20

2 **Segítség közvetlenül a belső támogatói adatbázisainkból!**

15 **Tetszik a keresési eredmény? Lehet hogy ezeket is szeretni fogja:**

- [Katica és a bogár](#)
- [2. Bogarászás Katicával](#)
- [3. Bogaras hölgyek](#)
- [4. Szoftverszabadalmak és egyéb csótányások](#)
- [5. Izzetlen lábatlankod](#)

18 **12**

14

3 Bevásárlókosárba tétel

10 Küldés ajándékként

11 Kölcsönkérelem

9 Fizetés hitelkártyával

13 Igen, szeretnék értesítést az új ajánlatokról!

8 **Különleges ajánlat: töltsd le azonnal amit vásárolsz!**

6 Hangsáv (mp3) vásárlása

6 Film vásárlása

19

Ha nincs raktárunkon a megrendelt áru, azonnal továbbítjuk megrendelését szállítópártnerünknek!

- 1** Webáruház: Dolgok eladása hálózaton keresztül, kiszolgáló, kliens és fizetésfeldolgozó, vagy kliens és kiszolgáló segítségével - EP803105 és EP738446
- 2** Megrendelés mobiltelefon segítségével: Eladás mobiltelefon hálózaton keresztül - EP1090494
- 3** Bevásárlókosár: Elektronikus bevásárlókosár - EP807891 és EP784279
- 4** [CD-k] [Filmek] [Könyvek]: Lapozható választék - EP689133
- 5** Képhivatkozás: Előnézet ablak - EP537100
- 6** Film megtekintése/letöltése: Video adat terjesztés weben keresztül - EP933892
- 7** Film megtekintése: Video streaming ("szegmentált video igény szerint") - EP633694
- 8** MP3 formátum: Hang-tömörítési algoritmus, több szabadalom által lefedve, pl. EP287578
- 9** Hitelkártya: Fizetés hitelkártyával az Interneten keresztül - EP820620 és EP779587
- 10** Ajándék: Ajándék megrendelése ismerősünknek az interneten keresztül - EP927945
- 11** Kölcsönkérelem: Automatizált kölcsönigénylés - EP715740
- 12** VISA: Grafikus digitális aláírás, a VISA elfogadást igazolandó - EP798657
- 13** Ajánlatok küldése: Ajánlatok küldése kérésre válaszként - EP986016
- 14** Kereskedőhöz továbbítás: A bejövő megrendelések kereskedőhöz való továbbítása - EP217308
- 15** Támogatói adatbázis: Hálózati támogatói rendszer adatbázisok használatával - EP673135
- 16** Előzetes: A TV használata metaforaként különböző videorészletek kiválasztásához - EP670652
- 17** Katicabogár kép: JPEG formátum - EP266049
- 18** Kapcsolódó eredmények: Kapcsolódó eredmények mutatása, ha a vásárlónak tetszik az aktuális - EP628919
- 19** Engedménykód: Engedménykód beírásának lehetővé tétele a vásárló számára - EP370847
- 20** CD írás a boltban: A távoli helyen tárolt információ fizikai adathordozóra történő sokszorosítása - EP195098

A szabadalom fegyver

Amikor eladnak egy lőfegyvert, az eladó és a vevő is azt mondja, hogy önvédelemre kell. A valóságban a lőfegyvereket rablásra, túszejtésre, gyilkosságra és háborúskodásra használják. Ugyanez áll a szabadalmakra is.

Minden egyes szabadalom arra való, hogy másokat 20 évig meggátoljon bizonyos tudás hasznosításában. Emiatt a szabadalmaknak nem sok közük van az igazi innovációhoz, sokkal inkább bizonyos piaci szegmensek kizárásáról van szó. Például olyan sok szabadalom fedi le az internetes telefonálás minden területét, hogy gyakorlatilag lehetetlen olyan internetes telefonálóprogramot írni, amely nem „sért” egy csomó kapcsolatos szabadalmat.

A szoftvercégek, de az egyszerű szoftverfelhasználó számára is a szabadalmak olyanok, mintha egy fegyvert szegeznének a homlokukra. A szabadalom birtokosa akármikor lelőheti a céget vagy az általa előállított szoftver felhasználóit. Néha ezt azonnal megteszi. Általában védelmi pénz fizetésére kötelez, vagy az általa birtokolt piac elhagyására kényszerít. Még ha nem is biztos abban, hogy a fegyver töltve van, nem kockáztathatja az életét, hogy erről megbizonyosodjon.

„A szabadalmak intelligens bombák.”

Harvard Business Review

A szabadalom birtokosa lehet kegyetlen és önző, és gyakorlatilag semmilyen jogi kötelezettsége nincs a társadalom felé. Ha valaki birtokol egy szabadalmat, ragaszkodhat a kizárólagos jogához. Nincs olyan törvényi feltétel, hogy méltányosan kell eljárnia. Olyan ez, mint amikor valakinek van egy háza. A ház tulajdonosa eldöntheti, hogy kit enged be. Nem kell senkit beengednie, akit nem akar. Nem kell megindokolnia, hogy bizonyos emberek miért mehetnek be, mások mert miért vannak kizárva. Ha valaki fizetni akar azért, hogy beléphessen a házba, a tulajdonos kérhet ezért 10 millió eurót. Nem valószínű, hogy bárki is ennyit fizetne, de kérni azért lehet. Nincs törvényi korlát, és legrosszabb esetben mindig mondhatja, hogy joga van senkit be nem engedni. A szabadalmakkal ugyanez a helyzet.

Sőt, az ingatlantulajdonosoknak több kötelezettségük van a társadalom felé, mint a szabadalomtulajdonosoknak. Például nem lehet olyan ingatlant venni, amivel eltorlaszolható egy nagyváros fő közlekedési útvonala. A szabadalmakkal gyakran előfordul az ilyesmi, és évekbe, valamint rengeteg pénzbe kerül, amíg a szabadalmat megszüntetik, ha ez egyáltalán lehetséges. Egész kis „rémségek boltja” rendezhető be az olyan szörnyű szabadalmakból, amelyeket a legfelső szinten is jóváhagyott a bíróság, például ilyen a hírhedt GIF-szabadalom. Még ha olyan szabadalommal is szembesül, ami Ön szerint érvényteleníthető, lesz-e elég ideje és pénze végigmenni a hosszú úton? Időközben a termékét esetleg ki kell vonni a forgalomból, és az ügyfelei aggódni kezdenek, hogy túléli-e mindezt a cége. Az árbevétel megszűnik, úgyhogy ha meg is nyeri a pert, a céget elveszíti (hacsak nem

hatalmas méretű cégről van szó).

Egyetlen szabadalom is egyik napról a másikra eltüntethet egy céget a piacról. Ez megtörténhet a legtisztességesebb vállalattal is, amely soha senkitől nem lopott semmit. Az igazságtalanság az, hogy a szabadalom akár 20 évig is korlátlan jogot jelent mindenkivel szemben.

Csak azért, mert valaki elsőként jegyeztette be az ötletét a szabadalmi hivatalban, senki más nem alkalmazhatja ugyanazt az ötletet az engedélye nélkül. A szabadalom birtokosa dönthet arról, hogy kinek ad erre engedélyt. Megadhatja az engedélyt egyeseknek, másokat kizárhat, ha akarja, megindokolja a döntést, ha akarja, nem. Ha Ön azt mondja neki, hogy mindenképpen szüksége van a licencre, máskülönben a termék, amit Ön előállít, nem maradhat fenn, ennek jogi értelemben semmilyen jelentése nincs. A szabadalom birtokosa annyit pénzt kérhet, amennyit nem szégyell, és ha Ön nem fizet, ragaszkodhat a kizárólagos jogához. A választás: vagy fizet, vagy kivonja a terméket a piacról.

Nem érdekes, hogy Ön bizonyítani tudja, hogy önállóan jött rá a szabadalomban leírt ötletre. Az csak ront a helyzeten, hogy a szabadalmaztatott ötlet olyan egyszerű dolog is lehet, mint a folyamatjelző csík vagy a webáruházban a bevásárlókocsi.

Burjánzó szabadalmak

A szabadalmak a mennyiségről szólnak, és sokkal kevésbé a minőségről. A szabadalmak akkor a legértékesebbek, ha valaki annyival rendelkezik, hogy azt másnak már nem lehet nyomon követnie.

Elterjedt tévhit, hogy a szabadalmakat a zseniális találmányokra adják. Még a „szabadalmi maffia” is elismeri, hogy a szabadalmak már nem a kiemelkedő eredményeket védik. Manapság a kis semmiségeket szabadalmaztatják. Például a Siemens 50 000 szabadalommal rendelkezik. Ki van zárva, hogy ezek mindegyike zseniális találmány lenne.

A szabadalmak tömeges elszaporodása globális probléma. A világban 4 millió szabadalom van bejegyezve, és minden évben újabb 700 000 szabadalmi kérvényt nyújtanak be. Egyedül az Európai Szabadalmi Hivatal százötvenezerénél több szabadalmi kérvényt kap évente. Az esetek több mint felében a szabadalmat meg is adják. A szoftverszabadalmak jelentik a leginkább gyarapodó területet.

Az Európai Szabadalmi Hivatalhoz
benyújtott szabadalmak száma

Év	Szám
1998	112 500
1999	120 000
2000	142 500
2001	157 500
2002	165 000

Minél több a szabadalom, annál több a probléma. A megadott szabadalmak és kérelmek növekvő száma jó hír lenne, ha ezek tényleges fejlesztést takarnának. Ezzel szemben ezek a számok az Európai Szabadalmi Hivatal egyre süllyedő színvonalát mutatják. Sajnálatos módon ezek a szabadalmak mind egy-egy fegyvert jelentenek, és sok közülük olyan emberek és vállalatok kezében van, akik semmi jót nem forgatnak fejükben.

A hidegháború

Nincs más védelem a versenytársak szabadalmaival szemben, csak ha mi magunk is fenyegetően lépünk fel. Ez mind a terror egyensúlyáról szól, csakúgy, mint a hidegháború idején.

Az 1970-es és 1980-as évek atomfegyverkezési versenyében az Egyesült Államok és a Szovjetunió rendelkezett akkora erővel, hogy lesöpörhették volna egymást a Föld színéről. Ezt azonban csak olyan filmekben tették meg, mint a „Másnap” című film. A valóságban egyikük sem használt atomfegyvert a másik ellen, mert jól tudták, hogy az teljes pusztulásba, a világvégébe torkolt volna.

A nagy szabadalomarzenálok olyanok, mint az atomfegyverek. Ha egy IBM és egy Siemens kaliberű vállalat egymásnak esnének a megszámlálhatatlan szabadalmaikkal, elég valószínű, hogy egyikük sem élné túl a csatát. A Siemens annyi szabadalommal rendelkezik, hogy az IBM nem tudja biztosítani, hogy egyik terméke sem „sérti” a másik szabadalmait, de ez elmondható ellenkezőleg is. Mindegyik cég megtámadhatná egy másik cég termékeit a saját szabadalmainak „megsértésének” vádjával. Pusztán a perköltségek milliárdokat tennének ki, és az ügyfelek fejvesztve menekülnének ezektől a cégektől. Így hát az amerikaiakhoz és a szovjetekhez hasonlóan, soha nem fogják meghúzni a ravaszt.

„Sajnálatos módon, mintegy védekező stratégiaként az Oracle rá lett kényszerítve arra, hogy kérelmezze bizonyos szabadalmak bejegyzését, ezzel megteremtve a legjobb lehetőséget a szabadalmi licenciacserére az Oracle és más olyan cégek között, amelyek egyébként a szabadalmaikkal kapcsolatos joguk megsértésével vádaskodhatnának.”

Az Oracle Corporation szabadalmi politikája

A nagyvállalatok között hivatalos és nem hivatalos megneemtámadási szerződések jöttek létre a szabadalmakkal kapcsolatban. Hivatalos: A vállalatok aláírnak egy „licenciacsere-megállapodást”, amely alapján az aláíró felek szabadon felhasználhatják a másik fél szabadalmait. Nem hivatalos: A vállalatok nem írnak alá semmit, de hallgatólagosan megállapodnak, hogy nem okoznak kárt egymásnak.

A licenciacsere-megállapodások a szabadalmi rendszer abszurditását világítják meg. A nagyvállalatok teljes hozzáférést adnak egymásnak (vagyis a legnagyobb versenytársaiknak) saját szabadalmi portfóliójukhoz, de mégis úgy tesznek, hogy a szabadalmakra szükség van az innováció védelméhez. A valódi védelem nem alapulhat licenciacserén. El tudja képzelni, hogy egy könyvkiadó megengedi a legnagyobb versenytársának, hogy az kiadja az előbbi könyvkiadó könyveit? Kész öngyilkosság lenne.

Az erő diktál

Az csak legenda, hogy a szabadalmak a magányos feltalálót védik. A szabadalmak valójában a hatalmas, bürokratikus és nagy vagyonnal rendelkező szervezeteknek kedveznek, nem az igazi feltalálóknak.

A szerzői joggal ellentétben, amely semmibe nem kerül, a szabadalmak nem érhetők el és nem fizethetők meg mindenki számára. Egy európai szabadalom átlagos költsége körülbelül 30 ezer euró. A szabadalmi hivatal eljárási díja ennek csupán töredéke. Az igazán költséges részét az képezi, hogy szerezni kell egy szabadalmi jogászt, és ki kell fizetni a szabadalmi kérelem fordítását több nyelvre.

Egy nagyvállalat számára a 30 ezer euró nem nagy tétel. Egy egyedülálló programozó számára viszont legalább annyi, amennyit mondjuk egy autóra költene, és tízszer annyi, mint amennyit a felszerelésére (számítógép, monitor stb.) költene. Egy kis- vagy középvállalat számára ez az összeg elég megterhelő, különösen, ha a cégnek évente több szabadalmat is kérvényeznie kell.

Még ha meg is tud fizetni egy-két szabadalmat egy kisvállalat, gyakorlatilag úgysem tudja azt érvényesíteni egy nagyvállalattal szemben. A szabadalmi pereskedés igen sokba kerül, a nagyvállalatoknak pedig saját jogászaik vannak, akik megvédik őket a követelésekkel szemben. A legnagyobb probléma azonban az, hogy a nagyvállalatok olyan óriási mennyiségű szabadalmat birtokolnak, hogy a kis cégnek aggódnia kell a számára esetleg végzetesnek bizonyuló viszontkeresetek miatt.

„Egy jövőbeni, saját szabadalmakkal nem rendelkező, induló vállalkozásnak meg kell fizetnie azt az árat, amelyet az óriáscégek majd rákényszerítenek. Ez az ár magas is lehet, ugyanis a már jól menő cégeknek érdekében áll kizárni a jövőbeni versenytársakat.”

Bill Gates (1991)

A nagyvállalat átnézheti a kisvállalat termékeit, és annyi szabadalomsértési követelést indíthat, ahányat csak tud. Még ha egyik követelés sem megindokolható, a védekezés pusztán költsége is elegendő lehet ahhoz, hogy a kisebb cég kiessen az üzletből. A nagyvállalatok által birtokolt elképesztő számú szabadalom miatt a kisvállalatnak esélye sincs a terméke megjelenése előtt ellenőrizni, hogy nem követett-e el szabadalomsértést.

A kisvállalat csak akkor érvényesíthet szabadalmat egy nagyvállalattal szemben, ha nem rendelkezik saját termékkel. Ha ugyanis nincs terméke, akkor senki sem próbálhat úgy ártani a cégnek, hogy megpróbálja ellehetetleníteni a piacon. Ha csak szabadalmakkal rendelkezik egy cég, akkor semmi vesztenivalója nincs, így több szabadalmi pereskedést is indíthat. A szabadalmi rendszer igen sajnálatos velejárója, hogy a termékkel nem rendelkező spekulánsok jobban járhatnak általa, mint az igazán innovatív cégek, amelyek tényleg létrehoznak saját termékeket.

Lehetetlen kutatás

A szoftverszabadalmak és aknamezők közötti párhuzam voltaképpen még enyhe hasonlatnak számít. Az aknák keresése veszélyes, de lehetséges. A szoftverszabadalmakkal kapcsolatos problémák megbízható felismerése egyszerűen lehetetlen.

Az Európai Szabadalmi Hivatal már így is 30000 szoftverszabadalmat jegyzett be. Ezt a számot a szoftverszabadalmak bírálói által végrehajtott teljes szöveges keresésekből lehet tudni. Ahogy az Európai Bizottság 2002 februárjában közzétett egy irányelvjavaslatot, már be is jelentették 20 000 európai szoftverszabadalom létezését.

Ha valaki olyan programot akar írni, amely nem sért meg egyetlen szabadalmat sem, annak el kell olvasnia minden egyes szabadalmat. A törvény szerint mindenkinek joga van megismernie a szabadalomban foglaltakat. Hiába mondja valaki, hogy nem tudta, hogy megsért egy szabadalmat, a bíróság azt fogja mondani: „a nem tudás nem mentesít”.

„A szoftverek szabadalmaztatása ámokfutásba kezdett.”

Tim Berners-Lee, a World Wide Web létrehozója

Nem lehet a szabadalmak csak egy kis csoportjára összpontosítani. A szoftverszabadalmak rettentő magas száma még nem is lenne olyan veszélyes, ha lehetne szűkíteni a keresést. Ha valaki ír egy adott típusú programot, akkor az lenne az ideális, ha csak 100 olyan szoftverszabadalmat kéne átnéznie, amelyek az adott területre vonatkoznak. Sajnálatos módon ez nem működik.

Nincs egységes terminológia, ami alapján kulcsszavakat lehetne keresni a szabadalmakban. Természetesen lehet keresni adott szavakra, de ez nem fogja megtalálni az összes olyan szabadalmat, amellyel problémája lehet. Lehet, hogy az adatbázisa megsért egy olyan szabadalmat, amely csak programozási nyelvekre vonatkozó kulcsszavakat tartalmaz. Az elektronikus kereskedelmi szoftvere megsérthet egy „telekommunikációs” szabványt, és sorolhatnánk még a példákat. Ezért, ha valaki biztos akar lenni abban, hogy nem sért meg egy szabványt sem, az összest át kell tanulmányoznia. Az összes szabvány több olyan oldalból áll, amely a programozók által a mindennapi munkában nem használt, nehezen érthető szöveget tartalmaz.

A szoftveren kívül, más területeken szakkifejezések segítik a szabadalmak közti keresést. Ha például rájön, hogy egy adott vegyület meggyógyít egy betegséget, akkor keresheti a szabadalmak közt a vegyület és a betegség latin nevét. Ezek a nevek egységesek az egész világon. Sajnálatos módon a szoftvereknél ez nem lehetséges.

A kis- és középvállalatok a több tízezer szoftverszabadalom által rájuk rótt súly alatt szenvednek. Tudván, hogy soha nem fogják tudni áttanulmányozni az összest,

inkább feladják. Ebből következően a szabadalmak egy kezelhetetlen kockázatot jelentenek rájuk nézve.

„Különböző fenyegetések leselkednek az európai információ- és kommunikációtechnológiai iparra nézve, mint például a jelenlegi szoftverszabadalmi vita.”

PriceWaterhouseCoopers

A nagyvállalatok szintén nem nézik át az összes szabadalmat. Valószínűleg csak bizonyos kereséseket végeznek, hogy lássák, a versenytársaik mit csinálnak. A legnagyobb vállalatok sem tudják biztosítani, hogy ne sértsék meg a megszámlálhatatlan szabadalom egyikét sem. Egyszerűen túl drága lenne megpróbálni, és tulajdonképpen nem segítene ez sem. Még ha valaki át is tekinti az összes közzétett szabadalmat, mindig új szabadalmak születnek, amelyek még a feldolgozási folyamatban vannak, és nem közölték azokat (ami csak 18 hónap után történik meg).

Nagyvállalatként egyszerűen csak bízni kell a jogi részlegben. Ha bármilyen probléma merülne fel, majd ők megoldják. Ha egy saját termékekkel rendelkező cég szabadalom-sértési panasszal él, akkor a nagyvállalat megpróbálja a saját szabadalmait felhasználni a másik cég ellen, és végül megegyeznek egy kölcsönös licenclésben. Ha a nagyvállalatot egy olyan szabadalomtulajdonos támadja meg, aki nem rendelkezik termékekkel, és szilárd jogi alapjai vannak a panaszának, akkor megegyeznek egy olyan fizetségben, amely nem jelent gondot a nagyvállalatnak, viszont fedezi a szabadalomtulajdonos kárát.

A gondolat szabad!

A többi érv mellett a szoftver már csak azért sem szabadalmaztatható, mert nem olyan jellegű dolog, amit szabadalmaztatni lehet. A számítógépprogram nem más, mint matematikai kifejezések és szavak kombinációja, ezért a szólásszabadság vonatkozik rá.

Van oka annak, hogy nem minden szellemi alkotás védhető szabadalommal. A szabadalmakat gépekre és gyógyszerekre adják, irodalmi alkotásra, zenére vagy festményre nem. Elvileg a szabadalmi hivatalok nem adhatnának szabadalmat matematikai képletekre sem, és azért sem jár szabadalom, ha valaki felfedez egy új kémiai elemet, vagy egy új bolygót. Semmi gond azzal, hogy ideiglenes monopóliumot adnak bizonyos dolgokra, de más dolgok esetében ez fel sem merülhet.

A szoftverek szabadalmaztathatósága korlátozza a szólásszabadságot, és ez a szabadság túl fontos ahhoz, hogy feláldozzuk a „szabadalmi maffia” és a nagyipari lobby kedvéért. Egyesek azt mondják, hogy a szoftver „mérnöki” produktum. A gyakorlatban a szoftvereket *írják*. Egy számítógépprogram szavakból, számokból és matematikai jelekből áll. A számítógépes program írása közben senkit sem lenne szabad szabadalmakkal korlátozni, ami valamilyen módon illegálissá tenné a saját gondolatainak kifejtését.

„A szoftver természetéből fakadóan írásmű, matematikai ötletek kifejezése. A szerzői jogi törvény védi ezt a kifejezési formát, és mindezt úgy, hogy nem kerül pénzbe és időbe.”

Douglas Brotz, vezető kutató, Adobe Systems (1994)

A szabadalmak kiterjesztése a szoftverekre ugyanolyan rossz, mint ha az irodalmi művekre terjesztenék ki. Ha lehetne szabadalmaztatni bizonyos történetelemeket, akkor egy film sem jelenhetne meg anélkül, hogy ne ellenőriznék, nem szabadalmaztatták-e a film cselekményének egyes részleteit az elmúlt 20 évben. Mondunk egy példát: Első pillantásra a Dirty Dancing és a Titanic két teljesen különböző film. Ha azonban szabadalmaztatva lettek volna egyes történetelemek, a Dirty Dancing alkotói beperelhatték volna a Titanicot gyártó stúdiót. Mindkét filmben szerepel egy szegény fiú, aki egy gazdag lányt kiemeli a környezetéből, táncol vele egy bulin, ahol magafajta szegény emberek szórakoznak, és a lány ezt élvezzi. A Dirty Dancing csak kilenc évvel jelent meg a Titanic előtt, tehát a szabadalmak érvényesek lennének. Nem tudjuk, hogy James Cameron gondolt-e a Dirty Dancingre, amikor a Titanic forgatókönyvét írta. Talán nem is látta a Dirty Dancinget, de a szabadalom (ha lett volna) felhasználható lett volna ellene.

„A kormány és a pénzeszsákok nem zárhatják el előlünk a saját szellemi tulajdonunkat, akkor sem, ha azt papírra írt jelek, számológépen végrehajtott műveletek, vagy számítógépes programok formájában hozzuk létre.”

Jim Warren, az igazgatótanács tagja, Autodesk (1994)

A szabadalmaztathatóság körének kiterjesztését követelő jogászok egyszer belegondolhatnának, hogy mit is jelentenének a szabadalmak az ő szakmájukban. Az ügyvéd, aki egy bizonyos ügy megoldására szerződést ír, sokban hasonlít a programozóra. A programozó programsorokat ír, amelyek egymásra hivatkoznak, és meghatározásokat tartalmaznak. A szerződés is pontosan ilyen. Az ügyvédek az ügy megoldása érdekében azt írhatnak, amit csak akarnak, persze lopniuk nem szabad. A programozókat is megilleti ugyanez a szabadság.

Az újságírók is feltehetik maguknak ugyanezt a kérdést. Bár a legtöbb újságíró felfogja, hogy a szoftverszabadalmak problémásak, mégis van egy pár, aki azt gondolja, hogy a szoftverszabadalmak szükségesek a szerző jogainak védelméhez. Az újságíró munkáját a szerzői jog védi, akárcsak a programozóét. Az újságíró munkáját nem korlátozzák szabadalmak, a cikk szerkezete nincs szabadalmaztatva, a szófordulatok nincsenek szabadalmaztatva stb. A programozókat is megilleti ugyanaz a szabadság, mint az újságírókat.

Mi, a szoftverszabadalmak kritizálói csak annyit kérünk, amit az ügyvédek és az újságírók megkaptak. Nem akarunk semmit sem ellopni, de ha valamit teljesen függetlenül kitalálunk, nem akarjuk, hogy valaki jöjjön egy szabadalmi papírt lobogtatva, és kiraboljon minket.

A „szabadalmi maffia”

A „szabadalmi maffia” kifejezéssel nem akarunk konkrét személyt vagy intézményt megsérteni. Használatával a szabadalmi rendszer hiányosságaira, valamint egyes személyek egyre etikátlanabb viselkedésére szeretnénk utalni.

A szabadalmi bürokrácia mára „állam lett az államban”. Annak ellenére, hogy Európa büszkén vallja a hatalmi ágak elválasztását, ezt az elvet nem igen alkalmazzák a szabadalmi gépezetre. Az Európai Szabadalmi Hivatal például félig törvényhozó jogkörrel rendelkezik, de funkciója mégis inkább végrehajtó jellegű, mindezek mellett nincs független bíróság alá rendelve, és a parlamentnek sincs felette hatalma. Ha az ESZH döntését meg akarjuk fellebbezni, nincs más lehetőségünk, mint hogy panasszal élünk náluk. Még a legrosszabb diktatúrák is jobban igyekeznek a demokrácia látszatát kelteni. Mivel az ESZH a kiszabott díjából tartja fenn magát, értelemszerűen érdeke fűződik ahhoz, hogy minél szélesebb körben adhasson ki szabadalmakat. Olyan, mint egy polip, amely kinyújtja csápjait, hogy minél nagyobb darabot ölelhessen át.

Még ott is, ahol a szabadalmi bíróságok hivatalosan függetlenek, a bírók gyakran korábban szabadalmakat vizsgáltak. Németországban a szabadalmi ügyintéző karrierje során először szabadalmakat vizsgál, majd szabadalmi bíró lesz belőle, utána visszakerül a szabadalmi hivatalba vezető beosztásba, majd végül főbíró lehet a szabadalmi bíróságon. Ennek a rendszernek megvannak az okai, de érdekes megfigyelni, hogy azok a bírók, akik nem részei a szabadalmi rendszernek kritikusabb szemmel nézik a szoftverszabadalmakat. Csak akkor lehet valaki független, ha a karrierje nem kapcsolódik a rendszerhez.

„A szellem mindig szent és sérthetetlen volt. Az a követelés, mi szerint a szellemi folyamatokat és logikai eljárásokat (amelyek elsődlegesen nem eszközöket mozgatnak) birtokolni és monopolizálni lehet, túl messzire terjeszti ki a mohóságot és a kapzsiságot.

Jim Warren, az igazgatótanács tagja, Autodesk (1994)

Sajnálatos módon a szabadalmi bürokrácia nagyon sokat tesz azért, hogy legalizálja a szoftverszabadalmakat. Azok, akik az EU Tanácsban felelősek az irányelv kidolgozásáért, maguk is részei a szabadalmi rendszernek. A helyett, hogy független szakértők hoznának stratégiai fontosságú döntéseket arról, hogy a szabadalmaztathatóság mennyire áll érdekében Európának, az EU tagállamai megbízzák az általános szabadalmak haszonélvezőit a szabadalmi törvények meghatározásával.

A szabadalmi ügyekkel foglalkozó ügyvédek korlátlan szabadalmaztathatóságot kérnek szinte mindenre. Bárki könnyen megértheti, hogy ez miért van így. Minél több mindent lehet szabadalmaztatni (ide értve a szoftvereket is), annál többen igényelnek majd szabadalmakat és annál több

szabadalmakkal kapcsolatos bírósági eljárás lesz. A szabadalmi ügyekkel foglalkozó ügyvédek csak a saját hasznukat nézik, nem veszik figyelembe a társadalomnak okozott hatalmas kárt.

Mondjuk ki világosan: a szabadalmi rendszerben dolgozó emberek sem rosszabbak más embereknél. Egyszerűen az emberi természet ilyen: mindig jobban szem előtt tartjuk a saját hasznunkat, mint a gazdaság vagy a társadalom hasznát. A szervezetekre is érvényesek bizonyos szabályok, ezek közül az egyik, hogy növekedni akarnak.

„Isten oltárán örök harcra esküdtem az emberi gondolkodást tompító, minden néven nevezendő elnyomás ellen.”

Thomas Jefferson, az Egyesült Államok harmadik elnöke

Az, ahogyan az Európai Szabadalmi Hivatal dolgozóinak teljesítményét méri, jól mutatja a rendszer tökéletlenségét. Általában nem a szabadalmakat elbírálókkal van a gond. Lehet, hogy néha tévednek, de néha mindenki téved. Vannak olyan szabadalomelbírálók, akik nagyon kritikus szemmel nézik a szabadalmi rendszert általában, a szoftverszabadalmakat pedig különösen. A legtöbb emberhez hasonlóan a szabadalmakat elbíráló ügyintézők is szeretnek jó munkát végezni és utálják, ha kevesebbel kell beérniük. Igen ám, de az ESZH az ügyintézők minősítése során egy pontot ad minden feldolgozott szabadalmi kérelemért, függetlenül attól, hogy elfogadták vagy visszautasították a kérelmet, és a kérelem visszautasítása sokszorosan több munkával jár. Ezért ha egy szabadalmakat elbíráló ügyintéző túl lelkiismeretesen dolgozik, akkor „hatékonysága csökken”! Gondoljunk bele, ez olyan, mintha a rendőrség egy pontot adna a nyomozóinak minden bűnügyért, függetlenül attól, hogy felderítette-e vagy nem.

Ha nem hibáztathatjuk a szabadalmi rendszerben dolgozókat, akkor ki a felelős? Mindazok a politikusok, akiknek meglenne a lehetőségük arra, hogy körültekintően meghatározzák és vezessék a szabadalmi gépezetet, de mégsem ezt teszik, hanem változatlanul hagynak egy elferdített, korruprt rendszert.

3. VESZÉLYEK

Veszélyek

A szoftverszabadalmak negatív hatással lennének mindannyiunkra. Valójában a jövőben még azok is megbánhatják tetteiket, akik ma követelik vagy megvédik a szoftverszabadalmakat. Csak akkor már túl késő lesz számukra.

A szoftverszabadalmak a szoftverkiadást egy kis csoport kiváltságává teszik. Természetesen továbbra is bárki fejleszthet szoftvert. Azonban egy szoftverszabadalmakkal túlszűfolt világban csak a nagyvállalatok rendelkeznek megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy szembenézzenek a megnövekvő költségekkel és az esetleges jogi kockázatokkal. Ők is egyre nagyobb ellenszenvvel fognak a szoftverszabadalmakra tekinteni, ha a szabadalominfláció elszabadul.

A legnagyobb probléma az, hogy a szabadalmak 20 évre érvényesek. Egy lassú fejlődést mutató iparágban ez talán még el is fogadható. Azonban a számítógépes szoftverek piacán ez azt jelenti, hogy bármi, ami a Commodore 64-es idejében áttörő eredményként lett elkönyvelve, az még ma is szabadalmi védelmet élvez. Az információtechnológia legnagyobb jövőbelátói sem voltak képesek még 20 évre előre jóslani. A szoftverpiacon egy 2 éves periódus is jelentős kihívásokat rejt magában. Azonban a „szabadalmi maffia” az állítja, hogy a szabadalmak vizsgálói képesek voltak ma eldönteni, hogy milyen szoftverkonceptiókat kellene monopolizálni az elkövetkezendő 20 évre. Ez az arrogancia egyszerre nevetséges és ijesztő.

„Ha az emberek megértették volna, hogyan adnak szabadalmakat, amikor a ma használatos ötleteket kitalálták, és szabadalmat kértek volna rájuk, akkor az ipar ma teljes mozdulatlanban állna.”

Bill Gates (1991)

Egyes nagyvállalatok a szoftverszabadalmakat kisebb versenytársaik vagy nyílt forráskódú szoftverek ellen akarják felhasználni. Ez azzal járna, hogy a teljes szoftverpiacon kevésbé érvényesülnének a piaci verseny törvényei. Ezáltal a „szabadalmi szuperhatalmak” kartellje irányítása alá vonná a szoftverpiac stratégiaileg legfontosabb részeit. Mindenki tudja, hogy ha csökken a piaci versenyhelyzet, az az árak emelkedésével és a minőség romlásával jár. A kialakult helyzet elfojtana az innovációt, és ahogy azt Bill Gates jóslta egyszer, az egész ipar holtpontra jutna.

A szoftver egy alapvető technológia, amely fontos minden vállalat, közintézmény és háztartás számára. Ezért bármi, ami kárt okozhat a szoftveriparnak, hatással van a teljes szervezetre, a gazdaság és a társadalom minden pontjára.

Linux és a nyílt forrás

A szoftverszabadalmak a Linux és a nyílt forrás ősellenségeinek hatalmas előnyt adnának, és Európa infrastruktúráját továbbra is néhány amerikai vállalat szoftvertermékétől tennék függővé.

Nem csak a Linuxot és a nyílt forrású szoftvereket érintik a szoftverszabadalmak, de ezek vannak leginkább veszélyben. A nyílt forrású szoftverek különösen sikeresek olyan területeken, ahol az Európai Szabadalmi Hivatal már számos szabadalmat engedélyezett (például operációs rendszerek, kiszolgáló és hálózati technológiák, adatbázisok és programozási nyelvek terén). Ezekben az ágazatokban a jelenlegi piacvezetők az EU-n kívüli nagyvállalatok. Rengeteg szabadalmat birtokolnak, és ezeket monopóliumuk és oligopóliumuk védelmében felhasználhatnák a nyílt forrású szoftverek ellen. (Az „oligopólium” azt jelenti, hogy a teljes piacot kis számú résztvevő uralja.)

A müncheni városvezetést széles körben félreértették, mikor ideiglenesen felfüggesztette Linuxra áttérési projektjét. A fő problémájuk a Linuxszal és a szoftverszabadalmakkal nem a már létező európai szoftverszabadalmak voltak. Azok csak jelezték, hogy az Európai Szabadalmi Hivatal engedélyeztetési gyakorlata veszélyt jelenthet a Linuxra, amíg a politikusok egyszer és mindenkorra meg nem tiltják a szoftverszabadalmakat. A müncheni informatikai hivatal vezetőjének aggodalmi főként közép- és hosszútávúak. Attól tart, hogy bizonyos vállalatok visszaélnének a szabadalmakkal, és megakadályoznák a nyílt forrású szoftverek fejlesztőit, hogy innovatívak és versenyképesek legyenek.

„A szoftverszabadalmak új állásokat teremtenek Redmondban, de Münchenben nem.”

Der Spiegel (német hetilap)

Szembetűnő, hogy a Microsoft gyakran emlegeti a szabadalmakat a nyílt forrás versenyképes kihívásával kapcsolatban. A Microsoft csak 2004-ben 3000 szabadalom benyújtását tervezte világszerte, ezek közül sokat Európában. 2004. júliusában a NewsForge.com megjelentette a Hewlett-Packard (a világ egyik legnagyobb számítógépgyártója) egyik felsővezetőjének feljegyzését. Az említett e-mailben megjósolta, hogy a Microsoft „a jogrendszert használná a nyílt forrás leállításához”, de előbb kivárná az EU szoftverszabadalmait érintő törvényhozási eljárás végkimenetelét. Ezek a feltevések a HP-felsővezető és a Microsoft közötti szabadalmi licenciacsere-megállapodáson alapulnak, illetve a megállapodás egyes záradékain.

A nyílt forrás egy történelmi alkalmat képvisel, amelyet az Európai Uniónak meg kellene ragadnia, és nem szabadna tálcán kínálnia a „szabadalmi maffiának” és az üzleti lobbinak. Európa informatikai infrastruktúrája hosszú ideig az EU-n kívülről származó szoftvertermékektől függött. Most, hogy a Linux és más nyílt forrású szoftverek bebizonyították, hogy megfelelnek a nagyvállalatok és kormányok legmagasabb elvárásainak is, Európának van választása. Az amerikai

vállalatok fontos szerepet játszanak a nyílt forrásban, de Európa viszonylag erős a területen, és a nyílt forrású szoftverek felhasználói kevésbé függenek bármely adott cégtől.

A „szabadalmi maffia” és politikai barátai állításával ellentétben a nyílt forrású projektek már elszenvedték az első szabadalmi támadásokat. Már éltek jogi fenyegetésekkel nyílt forrású szoftverfejlesztőkkel szemben, és így kényszerítették őket, hogy tartózkodjanak bizonyos funkciók használatától a szoftvereikben. A Wall Street Journalban a Microsoft megerősítette, hogy körülbelül 100 szoftvercéggel vette fel a kapcsolatot, egy „szabadalomlicenclési” kezdeményezés részeként, és ezek között voltak nyílt forrású szoftvert készítő cégek is.

„A szabadalmi törvény szoftverekre való kiterjesztése alapvető fenyegetést jelent a nyílt forrású fejlesztési modell számára.”

Világgazdasági Intézet, Kiel

A nyílt forrású szoftverek sikeressége a fenyegetettség elsődleges oka. Mivel ezek a szoftverek térítésmentesek (bizonyos feltételek mellett), ezért komoly kihívást jelentenek a hagyományos szoftvercégek számára. Csökkentik a hagyományos szoftverek piaci részesedését, és lejjebb viszik az árszintjüket. Az OpenOffice sikere Thaiföldön arra kényszerített a Microsoftot, hogy saját Office irodai programcsomagja árát kb. 30 euróra csökkentse. Ezért az árért Európában még egy Office-könyvet sem lehet megkapni. Naivság lenne azt gondolni, hogy a Microsoft és más nagyvállalatok nem veszik igénybe a bírósági eljárásokat, ha a nyílt forrású termékek ilyen drasztikus hatással lesznek az üzletükre.

Tehát, bizonyos értelemben, az Európai Unió döntése a szoftverszabadalmak legalizálásáról a Microsoft és a Linux közötti választás is egyben. A szoftverszabadalmak ellentétben állnak a piaci versennyel, és ezért ratifikálásuk lehetetlenné tenné az Európai Unió Microsofttal szembeni antitröszt törekvéseit. A Microsoft egy hihetetlenül erős cég, rengeteg tehetséges alkalmazottal. Teljesen érthető, ha a Microsoft fel akarja venni a versenyt a nyílt forrású fejlesztésekkel. Ez a legjobb módja annak, hogy a Microsoft mindig jó minőségű szoftvereket gyártson, elfogadható áron. A versenyre gyakorolt pozitív hatásával a Linux még a Windows felhasználói számára is hasznot hoz. Az EU-nak nem szabadna egy rosszul kitalált szabadalmi törvénnyel felmentenie a Microsoftot a piaci verseny alól.

Kis- és középvállalkozások

A kis- és középvállalkozások szenvednének leginkább a szoftverszabadalmak legalizálásától. Ezek kerülnének a leghátrányosabb helyzetbe, és nem lenne reális esélyük arra, hogy hasznot húzzanak a változásból.

Európa szoftveriparája jellemzően kis- és középvállalkozásokból áll (KKV-k). A szabadalmi rendszer azonban köztudottan egyre inkább hátrányosan érinti a KKV-kat, minden területen. A gondok még jelentősebbek a szoftver esetén. Európa ezért saját maga alatt vágja a fát, ha gyengíti a KKV-kat és erősíti az EU-n kívüli szoftveróriásokat.

Egyes nagyvállalatok szívesen korlátozzák a kisebb versenytársakat, vagy akár, ha kedvük úgy hozza, el is tapossák ezeket. A szoftveriparban kis cégek is könnyen csinálhatnak egy remek ötletből sikeres terméket, mert a tőkeigény viszonylag mérsékelt. A szoftverszabadalmak arra kényszerítik a kisvállalkozásokat, hogy drága szabadalmakat igényeljenek és ezzel mesterségesen megemelnék a szoftverfejlesztés tőkeigényét. A legnagyobb baj az, hogy a kisvállalkozások nem tudják szabadalmaikat hatékonyan felhasználni a nagyok ellen, de mindig rettegniük kell attól, hogy a nagyok, a szabadalmi rendszert felhasználva, fenyegetést jelentenek számukra.

„A KKV-k úttörő szerepet játszanak, ha innovációról van szó, de őket hozná a leginkább hátrányos helyzetbe a szabadalmaztathatóság. A legtöbb kisvállalkozást elijesztik a szabadalmak bejegyeztetésének költségei, de figyelembe kellene venniük a nagyvállalatok szoftverszabadalom-portfólióit.”

Deutsche Bank kutatás

A KKV-k nem élhetnek a kölcsönös licenciacsere lehetőségével. Csak a több ezer vagy több tízezer bejegyzett szabadalommal rendelkező nagyvállalatok vannak abban a helyzetben, hogy kölcsönös licenciacsere-megállapodásokat kössenek a hozzájuk hasonlókkal. Az a veszély áll fenn, hogy a szoftverpiac legnagyobb részét végül egy szabadalmi szuperhatalmaktól álló kis kartell tartaná kézben. Egyes nagyvállalatok azt szeretnék, ha a piacon való versenyzésnek feltétele lenne, hogy a szereplők hatalmas szabadalommarzenállal rendelkezzenek. A KKV-knak soha sem lesz esélyük ilyen szabadalomportfólió megszerzésére. A szabadalomportfólió „kritikus tömege” ezer darabokban mérhető. Annyi szabadalommal kell rendelkezni, hogy már senki se akarja ezeket átvizsgálni.

A KKV-k értékük nagy részét a „szabadalmi maffiának” adózzák le. Még a nagyvállalatoknak is megvan a maguk baja a termék nélküli szabadalmakkal nyereszkezőkkel, de általában meg tudják oldani ezeket a kérdéseket egy szép kerek összeg kifizetésével. A KKV-kat a legtöbbször arra kényszerítik ezek a nyereszkezők, hogy bevételük bizonyos hányadáról mondjanak le a szabadalmakkal rendelkezők részére. Ha egy adózás előtti 20%-os haszonkulccsal dolgozó cég

bevételeinek 2%-át át kell adnia a kizsákmányoló szabadalombirtokosnak, akkor ez a haszon egytizedét jelenti!

„Reback gyakran elmeséli, hogy az 1980-as években az IBM szabadalmi jogászai ellátogattak a Sun Microsystems Inc.-hez és azt állították, hogy az akkor frissen induló cég hét IBM szabadalmat megsért. Amikor a Sun mérnökei elmagyarázták, hogy miért nem sértik meg a kérdéses szabadalmakat, az IBM jogászai azt válaszolták, hogy a 10 000 IBM-es szabadalom között egészen biztos, hogy valahol találnak olyat, amelyet megsértenek.”

The Washington Post

Az a legújabb trend, hogy az IBM-hez és a Microsofthoz hasonló nagyvállalatok „szabadalmi adókat” vetnek ki a KKV-kra. Az IBM büszke arra, hogy évente egymilliárd dollár bevétele származik a szabadalomportfóliójának „kilicenceléséből”. Ezek a megállapodások így működnek: Az IBM-nek jelenleg világszerte 40 000 szabadalma van. Senkinek sincs még esélye sem arra, hogy átnézze mindegyiket, és meggyőződjön arról, hogy a terméke nem sért-e valamilyen IBM szabadalmat, különösképpen vonatkozik ez a KKV-kra. Az IBM megkönyékezi tehát a vállalkozásokat, és felkínálja nekik jó pénzért a lehetőséget, hogy használják a szabadalmait. Az ilyen megállapodások segítségével az IBM nem csak pénzt présel ki a kisebb cégekből, hanem hozzájut a cégek bizalmas, belső üzleti adataihoz is. 2004 tavaszán a sajtóban megjelent a hír, hogy a Microsoft is ugyanezt a módszert alkalmazza. Több mint 100 céget környékeztek meg, köztük több európai vállalkozást is, és azt mondták, hogy célba veszik a nyílt forrású cégeket is.

Zsarolás

Három elkülöníthető csoport akar védelmi pénz kiprészelni a szoftveriparból: a szabadalmi rendszer maga; olyan cégek amelyek üzleti céljuk az, hogy pereket termeljenek, nem termékeket; és a nagyvállalatok.

A „szabadalmi maffia” a valós világban előforduló zsaroláshoz meghökkentően közeli módszerekkel erőszakol ki védelmi pénzt. Ha egy bűnbanda pénzt akar kiereszokolni egy étteremtulajdonostól, elküldenek valakit a tulajhoz, aki elmagyarázza, hogy mennyire „szüksége van” a védelemre. Ha a tulaj nem érti meg az üzenetet, a banda elküld más bűnözőket, akik lerombolják az éttermet. Ezzel bizonyítják, hogy igenis szükség van a védelemre. Nincs semmi gond azzal, ha valaki biztonsági szolgáltatásokat árul, az a gusztustalan, ha valaki létrehoz egy problémát, csupán azért, hogy eladhassa a „megoldást”.

Egyes szabadalmi jogászok azt mondják, hogy a vállalatok egyszerűen fordítsák erőforrásaik egy részét, pl. a haszon 10%-át, szabadalmi védelemre. Amit nem mondanak el, az az, hogy van egy jobb megoldás: szüntessük meg egy az egyben ezeket a költségeket. Lehet, hogy a szabadalmi rendszer néhány (elenyészően kevés) esetben elfogadható, de nincs értelme kiterjeszteni a szoftverekre, amelyeket már így is remekül véd a szerzői jog. És a világnak biztosan nincs szüksége arra a több millió szabadalomra, amely ma érvényben van. A kevesebb több lenne.

„Az Oracle rá van kényszerítve arra, hogy pénzügyi erőforrásainak jelentős részét a szellemi tőkéjének szabadalmi védelmére fordítsa, mikor ezeket az erőforrásokat további innovációra és a szoftvereinek kibővítésére is használhatná.”

Az Oracle Corporation szabadalmi politikája

Egyes cégeknek az a kizárólagos vagy elsődleges üzleti tevékenységük, hogy a gazdaság fennmaradó részének terhére érvényesítik szabadalmaikat. Másképp megfogalmazva: szabadalmi pereket állítanak elő, termékek helyett. Az Eolas a címlapokra került, amikor első körben a bíróság ítélete kötelezte a Microsoftot, hogy kb. 500 millió eurós kártérítést fizessen az egy személyes cégnek. Vannak mások is, akik a szabadalmakból akarnak nyereszkeskedni: azok a cégek, amelyeknek maradt néhány szabadalmuk a dicsőbb múltból. Híres példa erre a Unisys, amely nagyon jelentős IT cég volt, de elvesztette fontosságát. A jogi osztályuk, amely a GIF fájlformátumhoz kapcsolódó szabadalmakon ücsörgött, túltett a vállalat kereskedőin, már ami a újonnan szerzett üzleteket illeti.

Komoly aggodalomra ad okot, az hogy észrevehetően kialakulóban van egy iparág, amely a szabadalmi nyereszkesedésre épül. Az Acaciával és a Forgenttel a világon már két olyan, tőzsdén jegyzett, több tíz milliós tőkével rendelkező cég is van, amely bevétele nagy részét a szabadalmak érvényesítéséből szerzi. Az Acacia kizárólag azzal foglalkozik, hogy megszerzi a szabadalmakat, majd áruba bocsátja ezeket. A Forgentnek van üzleti érdekeltsége szoftverkiadásban is, de bevételeinek

90%-a szabadalmak érvényesítéséből ered. A Forgent elsődleges szabadalma egy a JPG fájlformátummal kapcsolatos technológiához kapcsolódik.

Grove, az Intel elnöke kigúnyolja azokat a szabadalomtulajdonosokat, akik nem érdekeltek termékek fejlesztésében, csak licenccdíjakat szednek. „Trolloknak hívjuk őket.” – mondja.

The Washington Post

Ezek a cégek nem csak a szoftverfejlesztők ellen játsszák ki a szabadalmakat, hanem a felhasználók ellen is. Például az Acacia egyik kezdeményezése nyomán minden amerikai egyetemnek, amely távoktatási tananyagát interneten keresztül sugárzott videoanyaggal egészíti ki, fizetnie kellett volna 5000 dollárt

Ezzel az elképzeléssel nem is lenne semmi baj, ha ezek a cégek jelentős újítók lennének, és megkímélnének másokat attól, hogy újra fel kelljen találniuk a kereket. Sajnos, nem ez a helyzet. A cégeknek csak azért kell fizetniük ezeknek a nyereszkeskedőknek és zsarolóknak, mert ők jegyeztettek be először egy adott ötletet. A szabadalom annál többet ér a nyereszkeskedőknek és zsarolóknak, minél általánosabb. De ha túl általános dologról van szó, akkor nem lenne szabad szabadalmi oltalom alá helyezni. A játékot tehát úgy játsszák, hogy a szabadalmi jogászok hosszadalmas leírásokat készítenek egyszerű ötletekről, még hozzá úgy, hogy az általános és triviális dolgok is forradalmian újnak tűnjenek a szabadalmat elbíráló számára. Néha egy tucat vagy még több oldalon keresztül taglalt szabadalmat egyetlen kódsorral „meg lehet sérteni”.

Befektetési kockázatok

A szoftverszabadalmak többféle kockázatot is jelentenek a szoftverfejlesztésbe és szoftvercégekbe befektetni kívánók számára: magasabb alaptőke szükséges, felhígulhat a részvények értéke és esetleg teljesen bele is bukhatnak.

Szoftvervállalatok esetén a legjövödelmezőbb befektetések a szerzői jogi, és nem a szabadalmi törvénynek tulajdoníthatók. A befektetők vagyontökeket keresnek olyan vállalatokkal, mint a Microsoft, az SAP, az Oracle és sok egyéb; abban az időszakban, amikor még nem is léteztek szoftverszabadalmak. Leginkább egy versenyképes piacon tudnak fejlődést mutatni a vállalatok, nem pedig olyan piacon, ahol néhány szabadalmi szuperhatalommal bíró cégből álló kartell kizárja versenytársait a szabadalmi rendszer segítségével.

A legnagyobb befektetőknek a szabadalmi rendszer túlságosan lassú. A tőkebefektető vállalkozók befektetéseiket csak néhány évig akarják birtokolni. Ha egy vállalat most elindít egy szabadalmi eljárást, akkor kétséges, hogy a szabadalmi hivatal engedélyezi-e egyáltalán a szabadalmat, mire a tőkebefektető már ki is vonult a befektetésből. Más területeken, például a biotechnológiában, a tőkebefektetők a szabadalmakra mint a befektetés nélkülözhetetlen követelményére tekintenek. A szoftverbefektetéseknél viszont nem így van.

„A szabadalomvédelem miatt felépített szabadalmi portfólió nem minden esetben nyújt védelmet.”

Az USA Szövetségi Kereskedelmi Bizottsága

A szoftveres befektetések vonzerejét a viszonylag alacsony alaptőke mértéke adja. Ezt a szoftverszabadalmak járulékos költségekkel és kockázatokkal növelik meg, feleslegesen. Egy európai szabadalom költsége (kb. 30 ezer euró) még egy tőkével megtámogatott cég beindításához is túl magas, főleg mivel esetleg több szabadalomra is szükség lehet. További pénzügyi erőforrásokat is igényelhet, ha a versenytársak szabadalomsértési követeléseit is el kell hárítani. Ez a szabadalomvédelmi költség egyetlen esetben is könnyen lehet több százezer euró vagy akár több millió is.

A szabadalmakon nyereszkesedők felhígítják a részvények értékét, ezzel csökkentik a befektetők számára megtérülő összegeket. Valahányszor egy termék nélküli, kispályás svindler vagy az IBM vagy a Microsoft egy új céghez fordul, és leveszi a százalékát a bevételekből, a befektetés megtérülése csökken. Csak néhány szabadalmakon nyereszkesedő kell ahhoz, hogy egy vonzó befektetési lehetőség sokkal kevésbé vonzóvá váljon.

Legrosszabb esetben egy szoftvercégekbe befektetett tőke teljes egészében elveszhet szabadalmi problémák miatt. Egyetlen szoftverszabadalom is kigolyózhat egy egész szoftvercéget az üzletből. Ha a szóban forgó szabadalom nagyon általános vagy a szoftvertermék alapját képező működési módra vonatkozik,

akkor a szabadalom érvényesítése azt eredményezheti, hogy a termék eladhatatlan lesz. Ha egy induló cég olyan szabadalommal kapcsolatos pereskedésbe bonyolódik, amely kérdéssé teszi a túlélését, akkor hamar elveszítheti üzleti partnereit és ügyfeleit. Következésképp a befektetők elveszítik a pénzüket.

Az innováció akadályozása

A szoftverszabadalmak megfojtják az innovációt a legfontosabb ösztönző hatásának tönkretételével: versenyképes piac alacsony piacra lépési korláttal.

A „szabadalmi maffia” gyakran hangoztatja, hogy a szabadalmak megléte az ok, amiért a cégek fejlesztenek. Sajnálatos módon, még mindig vannak politikusok, akik nem látják át, hogy ez téveszme. A legfőbb oka annak, hogy a cégek fejlesztenek, nem az, hogy megszerezzenek egy jogi dokumentumot, hanem az, hogy még sikeresebbek legyenek a piaci versenyben.

Ha a szoftverszabadalmakat törvényessé teszik, a piaci versengés csökkenni fog. A ma piacának vezetői legális fegyvert kapnak a kezükbe a nyílt forrás ellen, és önkényesen meghatározhatják, milyen műszaki megoldásokat őriznek meg a saját maguk számára. A szabadalomarzenáljukat arra fogják felhasználni, hogy akadályozzák a kis- és középvállalatokat a fejlesztésben. Ez oda fog vezetni, hogy a nagyvállalatok kartellbe tömörülnek, és egymásnak licencelik a szabadalmakat, felosztva így egymás között a szoftverpiacot.

„Az amerikai példa megmutatja, hogy a hagyományos szabadalmakkal szemben a szoftverszabadalmak nemhogy segítenék az innovációt, a kutatást és fejlesztést, hanem éppen ellenkezőleg, hátráltatják azt. Különösen a kis- és középvállalatoknak, valamint az újonnan piacra lépő cégeknek okoznak kárt. Gyengítik a piacot, és növelik a szabadalmakra és jogi eljárásokra fordított kiadásokat a technológiai innováció és kutatás rovására.

Linus Torvalds és Alan Cox (Linux-fejlesztők)

Nem is kérdéses, hogy az ésszerű innovációs politika megköveteli a szellemi tulajdon jogi védelmét. Éppen ezért védi a szoftvereket a szerzői jogi törvény. Viszont a szabadalmi törvénynek kevés köze van a védelemhez. Éppen ellenkezőleg; a szabadalmi törvény hatalmas veszélyt jelent a valódi fejlesztőkre nézve, mert az általuk létrehozott szellemi tulajdon könnyen a szabadalmi zsarolásra szakosodott cégek és a rosszindulatú versenytársak áldozata lesz.

A fejlesztés nem az ügyvédek és bürokraták feladata. A „szabadalmi maffia” olyan pénzügyi és emberi erőforrásokat emészt fel, amelyeket a szoftveriparnak inkább a termékfejlesztésre kéne fordítania. Minden, peres eljárásra költött euró, egy euró, amelyet nem a fejlesztésre fordítottak. Minden egyes óra, amelyet a programozó arra fordít, hogy egy szabadalmi ügyvédet információval lásson el, egy óra, amelyet nem a fejlesztésre fordítottak. Semmi előnye nincs egy drága szabadalmi rendszer bevezetésének, mivel a szerzői jogi törvényről már bebizonyosodott, hogy növeli az innovációs hajlandóságot, és ténylegesen megvédi a szoftverfejlesztők jogait.

IT-biztonság és -stabilitás

A szoftverszabadalmak lehetővé tennék azt, hogy nagy cégek monopolizálják a szoftveripar egyes szegmenseit. Nem kellene többé versengeniük a nyílt forrással és a kis és középvállalkozásokkal a biztonság, stabilitás és teljesítmény terén.

Hibát követünk el, ha előbbre valónak tartjuk a vázlatos programkonceptiókat, mint a kézzelfogható megvalósításukat. A nagyszerű szoftverhez magasrendű tervezés és jó minőségű megvalósítás kell. A legjobb ötlet is értéktelen, ha a kivitelezés nem elég gondos. Senki sem lakna olyan házban, amely bár forradalmian új tervek alapján készült, de a bejárati ajtót nem lehet bezárni, a tető beázik, és rendszeresen akadozik az áramellátás.

A szoftverszabadalmak általában nem forradalmian új ötletekről szólnak, de ettől tekintünk el egy pillanatra. Még ebben az esetben sem lenne kívánatos monopolizálni ezeket az ötleteket, mert ez azt jelentené, hogy az első, aki megszerzi a szabadalmat, kizárja a versenytársakat. Lehet, hogy a szabadalom birtokosa rosszul valósítja meg az ötletét, de mégis ő az egyetlen, aki ezt egyáltalán megteheti. A rossz megvalósítás eredménye lehet, hogy lassú lesz, vagy instabil, esetleg nem lesz megfelelően biztonságos, de mégsem lehetne az elkövetkezendő 20 évben más megvalósítás készíteni, hacsak a szabadalom birtokosa nem engedélyezi azt.

„A szoftverek szerzői joggal és szabadalmakkal való védelme, valamint a legtöbb szoftvercég által gyakorolt fejlesztési módszerek és a kevésbé hatékony garanciával kapcsolatos szabályozások kedveznek a nem kielégítően biztonságos szoftverek tömeges terjesztésnek.”

Robert A. Gehring, Berlini Műszaki Egyetem

Nem teljes az egyetértés abban, hogy a nyílt forrású szoftverek eredendően biztonságosabbak és megbízhatóbbak-e mint más szoftverek. Az azonban egyszerűen tény, hogy bizonyos alkalmazásokra kifejezetten stabilitásuk és biztonságosságuk miatt választják a nyílt forrású szoftvereket. Ez a versenyhelyzet hatalmas nyomás alá helyezi a Microsoftot és más nagy szoftvercégeket. Ha véget akarunk vetni annak, hogy havonta több biztonsági hibák jelentsenek be a Windowsban, az Outlookban vagy az Internet Explorerben, akkor biztosítanunk kell egy versenyző piacot.

A szoftverszabadalmak kockázatosá teszik a forráskód nyilvánosságra hozatalát. Függetlenül attól, hogy a forrást szabad licenc alatt teszik-e közzé, ilyen pl. a GPL, vagy más feltételekkel, az teljesen biztos, hogy a kód átvizsgálásának lehetősége nagymértékben hozzájárul az IT-biztonsághoz. Ez lehetővé teszi, hogy bárki, aki a megfelelő tudással és elég kitartó érdeklődéssel rendelkezik biztonsági hibákat tárhasson fel. De ugyanígy a szabadalmakat kihasználó cégek és a rosszindulatú vetélytársak helyzete is sokkal könnyebb, könnyebben azonosíthatják és bizonyíthatják a „szabadalom sértést”. Ha a szabadalom valami nagyon könnyen észrevehető dologra vonatkozik, mint pl. a folyamatjelző vagy a bevásárlókosár,

akkor a „szabadalomsértést” könnyű kívülről bizonyítani. A belső működésre vonatkozó (ilyen pl. a memóriakezelés) szabadalmak esetében a szabadalomsértés bizonyítása a forráskód hiányában sokkal nehezebb, vagy akár lehetetlen.

Az információ szabadsága

Veszélyben az információ és a kommunikáció szabadsága. A kommunikációt lehetővé tevő technológia egyre inkább szoftvereken alapszik, és vannak, akik át akarják venni felettük az ellenőrzést agresszív szabadalmi törekvésekkel.

Az internetnek közel sem lett volna ilyen sikere, ha az alapvető elemei és szabványai szabadalmaztatva lettek volna. Ez az elterjedt nézet, és nemrégiben Tim Berners-Lee, a World Wide Web kifejlesztője is így nyilatkozott. Hosszú ideig íratlan szabály volt, hogy a hivatalos internetes szabványok nem lehetnek szabadalmazottak.

Mostanában pár nagyvállalat megpróbál szabadalmazott technológiákat általános szabványokká tenni. Most próbálnak „élni a lehetőséggel”, amelyről legutóbb lemaradtak. Például több vitatott kérdés is felmerül a levélszemét ellenes Sender ID (küldőazonosító) Microsoft által birtokolt szabadalmairól és arról, hogy a Microsoft milyen feltételek szerint fog licencet adni ezekre a szabadalmakra. A Microsoft eredeti licencjavaslatát többen is a nyílt forráskódú szoftverek elleni támadásnak tartják. Ezen felül a Microsoft és az SAP kilépett az ENSZ CEFACT (Centre for Trade Facilitation and Electronic Business – Kereskedelmet megkönnyítő és elektronikus üzleti központ) szervezetéből, mert annak más tagjai nem fogadták el a javaslatukat, miszerint szabadalmazott technológiákat akartak szabványként bevezetni.

„Egyszerűen arról volt szó, hogy ha a tulajdonom lett volna a technológia, és teljes irányítással rendelkeztem volna felette, akkor soha nem terjedt volna el. A webet nyílt rendszerré tevő döntés szükséges volt ahhoz, hogy az általánosan elterjedt legyen. Nem lehet valamit univerzálisan elterjeszteni, és egyben felette az ellenőrzést is gyakorolni.”

Tim Berners-Lee, a World Wide Web létrehozója

2004 áprilisában a Microsoft és a Time Warner együttesen megszerezték a ContentGuard nevű céget, és később az Európai Unió vizsgálatot indított.

Mindez azért történt, mert a ContentGuard nagyon jelentős, a digitális jogkezeléssel (DRM) kapcsolatos szabadalmakat birtokol. A DRM azokat a módszereket jelenti, ahogyan a különböző tartalmak (például zenék vagy filmek) kiadói szabályozhatják az adott tartalom terjesztését, és biztosíthatják maguknak a bevételt. Ha a világ legnagyobb szoftvercége és a legnagyobb médiakonglomerátuma létfontosságú szabadalmakat birtokol ezen a területen, annak katasztrofális hatásai lehetnek a teljes médiaiparra nézve.

A szoftverszabadalmak negatívan hatnak az információ és a kommunikáció szabadságára. Nem lesz korlátozva a szabad véleménynyilvánítás, de ami következni fog, az gyakorlatilag ugyanolyan rossz lesz. Nagyvállalatok kis csoportja fog kizárólagosan rendelkezni a jövőbeli kommunikációs szabványok felett, és meg fogja határozni, milyen tartalmak küldhetők ezekkel az új médiatechnológiákkal.

Meglehetősen valószínű, hogy a kommunikációs technológiákat birtokló kartell szoros szövetséget köt a tartalmat szállító médiacégekkel. És végül számunkra alig maradnak lehetőségek, megszűnik a szabad választás.

Természetesen a régi, szabadalommal nem védett technológiák szabadok maradnak, csak éppen elavulnak. Évek múlva az internetes technológiák már sokkal előbbre fognak járni fejlettségben, mint most. Később is megmarad az interneten az információ és a kommunikáció szabadsága, ahogy most is megvan, de egyre több olyan izgalmas technológia fog feltűnni, amelyeket pár cég birtokol.

Munkaerőpiac és gazdaság

Ha Európa nem vezeti be a szoftverszabadalmakat, hatalmas előnyre tehet szert az USA-val szemben, és új munkahelyeket teremthet. Ezzel szemben a szoftverszabadalmak törvénybe iktatása pont az ellenkező hatással lenne.

2004. május 18-án az Európai Unió Versenyképességi Tanácsa tévesen értelmezte létének célját. Azzal, hogy politikai egyezményt jelentett be egy olyan irányelvről, amely legalizálná a szoftverszabadalmakat Európában, a tanács neveltség tárgyává vált, és kárt okozott Európának. Annak ellenére, hogy néhány nagy európai cég szeretné bevezetni a szoftverszabadalmakat (főleg azért, mert nem értik meg a problémát), ennek az európai gazdaságra gyakorolt pozitív hatása erősen kétséges, míg a negatív hatások egyértelműek. Az ilyen irányelvek fő haszonélvezői nem az EU-n belül lesznek. Tény, hogy a legtöbb szoftverszabadalom Európában EU-n kívüli szabadalomtulajdonosokhoz tartozik.

A szoftverkereskedelem területén az EU máris több tízmilliárd eurós hátrányban szenved az USA-hoz képest. Ennek az összegnek nagy részéről a szoftverpiac legnagyobb és legnyereségesebb szegmensében található, monopolhelyzetben lévő amerikai cégek tehetnek. Egy monopolhelyzetben lévő cég mindig többet kér, mint amennyi a jogos piaci ár lenne. Éppen ezért létfontosságú érdeke az EU-nak, hogy biztosítsa a szabad versenyű piacot, ahol Európának nem kell többet költenie a szükségesnél. Soha nem jó dolog monopolhelyzetben lévő cégeknek kedvezni azok helyétől függetlenül, de az idegen monopolisták megerősítése kétségkívül önkárosító tevékenység.

„Az egyre szélesebb körben elterjedő szabadalmak egyre több iparágban nem mindig szolgálják az ügyfelek érdekeit.”

Az USA Szövetségi Kereskedelmi Bizottsága

Több oka is van annak, miért jár jobban az EU, ha nem engedélyezi a szoftverszabadalmakat, mintha engedélyezné azokat. A főbb okok:

1. A szoftverszabadalmak hátrányt jelentenek a hazai szoftveripar számára. A szoftverszabadalmakkal megerősödnek az EU-n kívüli nagyvállalatok a kis- és középvállalatok kárára. Az SAP kivételével Európa szoftveripara kis- és középvállalatokból áll. Ezen felül Európának, mint a legfontosabb nyílt forrású projektek szülőhazájának és a nyílt forrású piac korai meghonosítójának lehetősége nyílik a növekedésre és a nyílt forrással kapcsolatos új munkahelyek létrehozására. A kapcsolódó lehetőségek egy részéből Ázsia is profitálhat, ahol a kormányzatok még inkább támogatják a nyílt forrású szoftvereket, és meg az EU-nál is kevésbé valószínű, hogy a szabadalmi rendszer korlátozni fogja a nyílt forrást.

2. A szoftverszabadalmak megnövelik a szoftverek és a szoftvereket tartalmazó áruk árát az európai közintézmények, vállalatok és vásárlók számára. A szoftverszabadalmak nélkül a nyílt forrású szoftver egy soha nem látott lehetőséget

teremt a normál szoftverek árainak csökkentésére. Ezt a lehetőséget nem szabad elszalasztani. Európának fel kell ismernie ezeket a költségmegtakarítási lehetőségeket, és az így megtakarított összegeket saját növekedésére fordítania.

3. Egy versenyképesebb szoftverpiac több fejlesztést jelent, és magasabb termelékenységgel jár minden, szoftvert használó iparágban. Az előbb említett költségmegtakarítással együtt ez egy jelentős előnyt képvisel az egyre inkább szabadalmakkal terhelt USA-val szemben.

„Az IP-védelem enyhe uralma a múltban egy innovatív és versenyképes szoftveripar kialakulásához vezetett nagyon alacsony piacra lépési korláttal. A szoftverszabadalom, amely nem technikai dolgok védelmét szolgálja, megölné a nagyfokú innovációs hajlandóságot.”

PriceWaterhouseCoopers

4. A szabadalmi rendszer különböző közvetlen és közvetett költségekkel jár, és nincs rá bizonyíték, hogy ezek a költségek megtérülnének. A szabadalmi rendszer járulékos költségeit a vásárlók fizetik meg. Hacsak nem nincs rá valami nagyon meggyőző érv egy adott területen, a szabadalmi rendszert nem kellene még tovább kiterjeszteni.

5. A termelő és szolgáltatói iparban létrejövő új munkahelyek értékesebbek a gazdaság számára, mint a szabadalmi iparban létrejövő munkahelyek. Az új munkahelyek létrejötte a szabadalmi bürokráciában és szabadalmakra specializálódott jogi cégekben nem az új munkahelyek megteremtésének megfelelő módja. A szabadalmi rendszer plusz terheket ró a gazdaságra. Ha tovább terjeszkedik olyan területekre, ahol komoly károkat okozhat – például a szoftveriparban –, akkor nagyon is lehetséges, hogy minden új munkahely a szabadalmi rendszerben közvetve megszüntet jelentős számú másik munkahelyet.

6. A nagy cégek egyszerűen kiszervezik a szoftverfejlesztési munkát. Például így gondolkodik a Siemens: Rúgjunk ki 20 programozót Európában, vegyünk fel 30-at (a költségek töredékéért) Bangalore-ban, és bízunk meg egy szabadalmi ügyvédet Münchenben, hogy dolgozza fel a 30 indiai programozó munkáját. Pár évvel később a szabadalmi ügyvéd munkáját kiadják valakinek Romániában. Ennek ellentétéként a kis- és középvállalatok nagyon szolgáltatásorientáltak. Az alkalmazottaiknak közel kell lenniük az ügyfeleikhez, és ott adóznak, ahol a cég található.

Kelet-Európa

Az EU új kelet-európai tagállamai számára a legalizált szoftverszabadalmak negatív következményei különösen fájdalmasak lennének. A szoftverszabadalmak megfosztanák az országokat a nagy lehetőségektől.

A megfizethető, innovatív szoftverek kulcsfontosságúak a kelet-európai gazdaságok növekedéséhez és sikeréhez. Annak érdekében, hogy Kelet-Európa elérje a kontinens nyugati államainak jövedelmi szintjét, a térség országainak stratégiai fontosságú elem az információtechnológiai eszközök használatának előmozdítása. A kelet-európai jövedelmeket figyelembe véve egy számítógépes program ára sokkal magasabb, mint nyugaton.

A magas relatív költségek problémája fokozottan érvényes a szabadalmakkal kapcsolatos költségeket illetően. Egy európai szabadalom költsége nagyjából 30 000 euróra tehető, és egy szoftvervállalatnak számos szabadalomra van szüksége ahhoz, hogy megvédhesse magát. A kelet-európai országok saját maguk alatt vágnák a fát, ha támogatnának egy olyan szabadalmi rendszert, amely óriási, ráadásul termelést visszafogó költségterhet róna a szoftverfejlesztőkre. A szerzői jog, amely költségvonzat nélkül védi meg a fejlesztőket, sokkal megfelelőbb az Európai Unió lángelméi számára ahhoz, hogy szoftverek fejlesszenek saját és az EU belső piaca számára.

Az EU kelet-európai tagállamainak nincsenek olyan tradicionális ipari óriásai, mint Németországnak vagy Svédországnak. Hosszútávon a szoftverszabadalmak nettó hatása negatív mindegyik európai ország számára, függetlenül attól, hány nagyvállalatnak adnak otthont. A szabadalmak negatív hatásukat még az Egyesült Államokban is érzékeltetik, ott ahol a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság aggodalmának adott hangot a témával kapcsolatban. Azonban azokban az országokban, ahol olyan világméretű vállalatok működnek, mint a Siemens, a lobbisták jelentős nyomást gyakorolnak a szabadalmak széleskörű elfogadottságáért, és néha sikerül is nemzeti kormányukat arra készíteniük, hogy rossz döntést hozzanak. Nehéz megérteni, hogy az eltérő szerkezetű gazdasággal rendelkező kis országoknak miért kellene követniük a többieket a rossz irányba. Minél inkább meghaladja egy ország szoftverbehozatala a szoftverkivitelét, annál értelmetlenebb egy olyan jogszabályi környezet kialakítása, amely gátolja az új szereplők piacára lépését, növeli a szoftverköltségeket, és ráadásul még vissza is fogja a fejlesztéseket.

„Azok közül a szoftverek közül, amelyek telepített példányainak milliói találhatóak meg világszerte, a MySQL rendelkezik talán a legnagyobb kelet-európai programozók által biztosított hozzájárulási hányaddal. A kelet-európai fejlesztők hozzájárulásának és a velük fenntartott internetes kommunikációnak köszönhetően kiváló adottságokat találtunk e régióban. Így hát egyre több kelet-európai programozót kezdtünk el foglalkoztatni virtuális szervezetünkben, ahol a távolság koránt sem annyira sarkalatos pont, mint a legjobb fejlesztők alkalmazása.”

Maurizio Gianola, alelnök, szoftvermérnökség, MySQL AB

A nyugati államokkal ellentétben a nyílt forráskód stratégiai fontossága még inkább igaz a kelet-európai országok esetén. A költségektől eltekintve, amelyek nem kizárólagos pozitívumai a nyílt forráskódnak, két okból is hasznos lenne Kelet-Európa számára, ha ilyen szoftvereket használna. Az egyik az, hogy a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztőinek jelentős része kelet-európai. Például a MySQL fejlesztői gárdájának nagy hányada Kelet-Európában található, de nem azért, mert kifejezetten onnan alkalmaztak fejlesztőket, hanem mert úgy alakult, hogy a fejlesztők többsége, interneten keresztül, onnan járult hozzá a nyílt forráskódú szoftverek projektjeihez. Egy másik szempont az, hogy a kelet-európai nyelvek némelyike viszonylag kicsi piacot jelent a vállalatok számára. Míg csak néhány szoftvervállalat fordítja le termékeit e nyelvekre, addig rendszerint minden országban felbukkan néhány szabad szoftvert támogató fejlesztő, akik előbb vagy utóbb lefordítják a nyílt forráskódú programot, még akkor is, ha azt csak rendkívül korlátozott számú felhasználó fogja igénybe venni. A zárt forráskódú szoftverek nem biztosítják ezt a szabadságot.

4. HAZUGSÁGOK

Hazugságok

A szoftverszabadalmak pártfogói titkolják szándékaikat, hiszen tudják, hogy amit szeretnének, az a közérdekkel ellentétes. E dokumentum egyik célja, hogy leleplezze a hazugságokat, és megvilágítsa a dolgokat.

A „legnagyobb hazugság” az, hogy senki sem ismeri be, hogy szoftverszabadalmakat akar. Hogyan lehet termékeny és őszinte vitát folytatni, ha *mindenki* azt mondja, hogy ellenzi a szoftverszabadalmakat? Ne bízzon senkiben. Sok vállalat, politikus és kormány mondja, hogy ellenzik a szoftverszabadalmakat. Ez semmit nem jelent. *Mindenki* ezt mondja. Minden esetben körülbelül 50-50 százalék az esély, hogy ez igaz.

Sajnos sem a józan ész, sem az általános műveltség nem segít eldönteni, hogy ebben a kérdésben ki mond igazat, és ki hazudik. Sok sajátos szakkifejezéssel találkozhatunk, egyeseket szándékosan a zavar keltése céljából használnak a szabadalmi nyelvezetben. Mindent meg tudnak magyarázni, és a végül mindig minden bizonyos szavak furcsa meghatározására vezethető vissza, általában bizarr meghatározásokra. Sok időt vesz igénybe, amíg valaki megismerkedik ezzel a nyelvezettel, és ezért még egyszer hangsúlyozzuk, ne higgye el egykönnyen, hogy egy személy vagy szervezet a szoftverszabadalmak ellen van.

„A féligazság teljes hazugság.”

Szólásmondás

Természetesen a politikusoknak jogában áll ezzel egyet nem érteni. Viszont annyival minimum tartoznak mindannyiunknak, hogy igazat mondjanak, és ez azt jelenti, hogy a féligazság nem elég. A nagy ipari lobbikkal haverkodó politikai pártok talán megteszik ezt. Egy demokráciában még akkor is megtehetik ezt, ha céljuk a legnagyobb támogatóik elvárásainak teljesítése. Ha viszont így döntenek, akkor nem érdeklik meg a szavazatainkat. Sok politikus kétkulacsos politikát folytat, megadják a szabadalmi lobbinak, amit kérnek, a népnek meg hazudnak egy nagyot. Így megkapják a támogatást is, és a szavazatokat is. Ez a dokumentum többek közt azért jött létre, hogy a politikusok jobban meggondolják, mit tesznek.

A legnagyobb hazugság

A „legnagyobb hazugság” az, hogy senki sem ismeri be, hogy szoftverszabadalmakat akar. Ezért senkiben sem lehet megbízni. Egyesek szerint az Európai Szabadalmi Hivatal egy szoftverszabadalmat nem hagyott jóvá – csak 30 ezret.

Nem lesz könnyű bárkit is találni, aki beismerné, hogy szoftverszabadalmakat akar Európában. Ezt mindenki tagadja. Mind azt mondják, hogy „dehogyan, mi nem akarjuk, hogy a szoftver szabadalmaztatható legyen”. Tudják, mennyire negatívak a szoftverszabadalmakkal kapcsolatos amerikai tapasztalatok. Ezért a szabadalmi rendszerben bevezettek egy új, mesterséges fogalmat: „a számítógéppel megvalósított találmányokat”. Azt mondják, a szoftverszabadalmak és a számítógéppel megvalósított találmányok két különböző dolog. Gyakorlati szemszögből tekintve, ez a két fogalom gyakran egymás szinonimája.

A „számítógéppel megvalósított találmány” félrevezető kifejezés, mert úgy hangzik, mint egy valódi technikai újítás, mint például egy számítógéppel vezérelt fékrendszer egy autóban. A valóságban viszont az Európai Szabadalmi Hivatal még a számítógép képernyőjén megjelenő folyamatjelző ötletét is a „számítógéppel megvalósított találmányok” közé sorolta. Hogyan tehették ezt meg? Úgy gondolták, hogy a folyamatjelző jóval hatékonyabban kihasználja a számítógép képernyőjén rendelkezésre álló helyet. A számítógépes monitort technikai eszközhöz sorolva, a folyamatjelző hirtelen olyan, monitorral kapcsolatos technikai újítássá válik, mint az, amelyik optimalizálja a folyadékkristályos kijelző élességét.

„Bagdadban nincsenek amerikaiak.”

Mohamed Szaid al-Szahaf, iraki tájékoztatási miniszter

Az egész szoftverszabadalmas vita az EU-ban arról szól, hogy érthetően megfogalmazzák-e, mit takar a „technikai” újítás fogalma, és mit nem. Azok, akik szoftverszabadalmakat akarnak birtokolni, nem mondják ki, mit akarnak. Mindössze annyit tesznek, hogy akadályt gördítenek azon megoldások útjába, illetve ellenzik azokat a megoldásokat, amelyek a szabadalmi törvényhozásban biztosítanak az átláthatóságot. Nem a szoftverszabadalmak egy világosan megfogalmazott legalizációját követelik. Ehelyett olyan stratégiaileg elhelyezett kiskapukkal rendelkező törvényeket próbálnak keresztülvinni, amelyek szabad utat nyitnak a szoftverszabadalmaknak, és érvényesíthetővé teszik az Európai Szabadalmi Hivatalhoz már beadott, 30 ezer szoftverszabadalmat.

Ezért kell kritikusan szemlélni az olyan bejelentéseket, miszerint csak a „technikai” újításokat akarják szabadalmaztatni. Mindenki ezt állítja. Az alapvető kérdés az, hogy akkor olyan teljesen egyértelmű törvényhozást akarnak-e elérni, amely nem hagy kétséget afelől, hogy a folyamatjelző nem „technikai” újítás.

Hazugság az innovációról

A szabadalmakat állandóan egyenlővé teszik az innovációval. Ami még rosszabb, hogy egy szervezet, ország vagy terület által birtokolt, illetve ezeknek engedélyezett szabadalmak számának növekedését az innováció növekedésével teszik egyenlővé.

Ez egy téves egyenlőség, és a legtöbb területre nem is igaz. Ha egy kormány azt állítaná, hogy a gazdaság ugrásszerű fejlődésnek indult, mivel úgy döntöttek, hogy több pénzt fognak verni, az emberek azonnal tudnák, hogy ez nem igaz, és az infláció fog végül növekedni. Ha egy kormány azt állítaná, hogy kiterjeszti az úthálózatot, az emberek tudni akarnák, hogy milyen hosszúak lesznek a megépített utak, és nem elégednének meg azzal, hogy sokkal több tiltótábla lesz. Végül is, a tiltótáblák számának növekedése egy többé-kevésbé azonos úthálózaton nem jó hír, hanem rossz. Ráadásul a több tiltótábla nem jelent jobb minőségű utakat. A szabadalmakkal ugyanez a helyzet.

A mennyiségen alapuló gondolkodás („minél több, annál jobb”) teljesen félrevezető megközelítése az innovációs célkitűzésnek. Ha szabadalmakról van szó, a kevesebb több. Ahogy egy kormány is könnyen tud nagy mennyiségű pénzt verni, ahhoz sem kell sok, hogy szabadalmi infláció jöjjön létre. A legegyszerűbb módja, hogy több szabadalom legyen, az, hogy lecsökkentik a szabadalmak színvonalát. Pontosan ez történt majdnem mindenhol a világban az elmúlt években. Valójában olyan nagy mértékben történt ez, hogy ha a szabadalmak és az innováció előbbieken ismertetett egyenlete helyes lenne, a gazdaság most mindenhol ugrásszerűen növekedne. Mint tudjuk, ez sajnos nem így van.

„Azt hihetnénk, hogy ha szigorítjuk a szellemi tulajdon védelmét, akkor ez ösztönözheti az innovációt. Ez a következtetés azonban hibás. Elsődleges példája ennek a szoftverekkel kapcsolatos szabadalmak, amelyek első ránézésre a hagyományos technológiai szabadalmak logikus kiterjesztésének tűnnek. Azonban a szoftverek létrehozása jelentős mértékben különbözik a gépek és hasonlók létrehozásától.”

Deutsche Bank kutatás

Az egyik legnagyobb hiba vállalatokat, országokat vagy területeket a szabadalmak száma alapján összehasonlítani. Ha egy vállalat az egyik évben kevesebb szabadalmat jegyeztet be, mint az azt megelőző évben, vagy a legközelebbi vetélytársánál kevesebbet, akkor a felsővezetés, a részvényesek és az elemzők azonnal aggódni kezdenek. Ha egy ország vagy terület bármely adott évben nem mutat növekedést az engedélyezett (vagy bejegyeztetni kívánt) szabadalmi számában, akkor a kormánynak igazolnia kell magát emiatt. Éppen emiatt az általános nézet miatt van az, hogy a szabadalmi hivatalokra és a nekik dolgozó felülvizsgálókra nyomást gyakorolnak, hogy minél több szabadalmat jegyezzenek be. Emiatt a nyomás miatt csökkentik a színvonalat, és fokozatosan kiterjesztik a szabadalmaztathatóság körét olyan területekre is, ahová nem valók szabadalmak. Ez különösen érvényes a szoftverekre.

A tetszőleges szabadalom engedélyezésének kérdését nagyon körültekintően és megfontoltan kell megközelíteni. Ahogyan egy jó orvos is gondosan mérlegeli a sebészeti beavatkozás mellett és ellen szóló érveket, így a szabadalmi hivataloknak is meg kellene értenie, hogy a szabadalmak csökkentik a piaci versenyt, és sok, különösen kisebb cégtől veszik el a lehetőséget. Jelképesen szólva minden szabadalom egy amputáció.

Felelőtlenség túl nagy számú szabadalmat engedélyezni, és emellett még „fejlődésről” is beszélni. Ha egy kormány bizonyítani akarja, hogy gazdaságpolitikája jól működik, akkor az a feladata, hogy a GDP-t növelje, a munkanélküliséget pedig csökkentse. A szabadalmak számának növelése értelmetlen, mert ezt bárki elérheti, ha elég alacsonyra csökkenti a mércét.

Bizonyos területeken a szabadalmi rendszer tulajdonképpen visszafogja az innovációt. Ha Ön (mint természetes személy vagy vállalat) sok időt és pénzt áldoz egy termék kifejlesztésére, akkor bizonyosnak kell lennie a felől, hogy végül a termék megjelenhet piacon. A szabadalmi rendszernél sosem tudhatjuk, hogy egy bizonyos ötletet bejegyzett-e már valaki, vagy be fog-e a jövőben, miközben Ön fejleszti a termékét. Legrosszabb esetben az összes pénz és idő kárba vész, anélkül hogy a piacon megjelenhetne a termékével; csak azért, mert valaki más előbb ért a szabadalmi hivatalba. Így sokkal kevésbé érdemes az innovációra áldozni.

Érdekes módon, ugyanazok, akik a szabadalmak a fejlődés és a versenyképesség jelzőjeként írják le, nem aggódnak a licenciacserék miatt. A német kormány saját gazdaságát „európai innovációs bajnokként” dicsőíti, a rengeteg szabadalom miatt. Ugyanakkor senki sem fejezte ki aggodalmát, amikor a Siemens (mely Európában mindenki másnál több szabadalommal rendelkezik) bejelentett egy Microsofttal közös licenciacserét, amely értelmében a Microsoft hozzáfér a Siemens valamennyi szabadalmához, és fordítva. Ha a szabadalmak valóban döntő fontosságúak lennének az innováció és a versenyképesség szempontjából, amint azt egyesek szeretnék velünk elhitetni, akkor ugyanezeknek tiltakozniuk és siránkozniuk kellett volna, hogy Németország találmányosságának legnagyobb kincse egy amerikai vállalathoz kerül.

Hazugság a védtelenségről

Sok nagyvállalat állítja, hogy azért van szükségük a szabadalmakra, mert különben az általuk fejlesztett szoftver nem lenne védve. Ez rossz érv, mert a védelemnek több más formája is rendelkezésre áll.

Először is a szoftvert szerzői jog védi. Ez igaz a személyi számítógépeken futó szoftverekre, de a műszaki cikkekben beágyazottan futó szoftverekre is. Ha egy vállalat azt állítja, hogy a szoftverét jogilag nem védené semmi, ha nem lennének szabadalmak, akkor ez közönséges hazugság. Ha azt állítja, hogy a szerzői jogi védelem nem elégséges, az megint csak nem igaz, mert a legnagyobb szoftvercégek mind a szerzői jognak köszönhetik azt, amit elértek.

A szoftver forráskódjának titokban tartása a nagy számítógépprogramok összetettsége miatt szintén egyfajta védelem. Nem kötelező közzétenni a szoftver forráskódját. Egyesek önként megteszik ezt, de ezek a nyílt forrású fejlesztők amúgy is a szoftverszabadalmak ellen vannak. A forráskód nélkül nagyon nehéz és időigényes megérteni egy számítógépprogram belső működését. Ugyanolyan magas szintű – vagy még magasabb – képzettség szükséges a forráskód nélküli program elemzéséhez, mint egy ugyanolyan a funkcionalitású program nulláról való kifejlesztéséhez. Gazdasági értelemben tehát nincs értelme elloponi valaki kódját ilyen körülmények között.

„A szoftverfejlesztők többnyire sokkal inkább azt szeretnék, ha megvédenék őket szabadalmaktól, mint hogy a szabadalmakkal védjék meg őket.”

Christian Cornelssen, FFII

A szoftver ezen kívül a védhető védjegyek segítségével is. Egy innovatív cég az elért eredményei segítségével növeli jó hírnevét és erősíti a márkáit. Ez mindig lehetővé teszi a magasabb ár megszabását a saját termékekre, mint amit az utánczó megszabhatnak. Bár ez nem helyettesítheti azt a fajta védelmet, amit szerzői jog nyújt, mégis említésre méltó.

Míg a szerzői jog bizonyítottan nyerő a szoftverek esetén, addig a szabadalmi jog előnye a gazdaság szempontjából nem bizonyított. Nem kérdés, hogy a szoftveripar a szerzői jog alapján lett nagyon innovatív és nyereséges. Azonban nem volt még olyan gazdasági kutatás, amely egyértelműen kimutatta volna, hogy a szabadalmi jog előnyös a gazdaság és a társadalom számára. A legtöbb dologhoz hasonlóan itt is vannak néhányan, akik jól megélnek a szabadalmakból, de a legtöbb közgazdász kétségeit fogalmazza meg azzal kapcsolatban, hogy a rendszer a köz javát szolgálja-e.

Akik azt mondják, hogy a szoftverek védelméhez szükséges a szabadalom, azok általában pénzt keresnek a szabadalmakkal. Vannak olyan nagyvállalatok, amelyeket „szabadalom-mániások” vezetnek, de sok szervezetben csak a szabadalmi osztály hangsúlyozza a szoftverszabadalmak szükségességét. Azért mondják, hogy a szerzői jog nem elégséges védelem, mert az semmilyen vagy sokkal kevesebb

lehetőséget jelent a számukra.

A szoftverfejlesztők azt szeretnék, hogy védjék meg őket a szabadalmaktól, és nem azt, hogy szabadalmakkal védjék meg őket. A szoftverfejlesztők túlnyomó többsége hallani sem akar a szabadalmi rendszerről. Számukra a szabadalmi rendszerrel járó nyilvánvaló kockázat és költség akkora negatívum, hogy a lehetséges előnyöknek semmilyen gyakorlati jelentősége nincs.

Hazugság a kis- és középvállalkozásokról

Ha valaki kirabol minket és elviszi a pénzünket, az éppen elég baj. Ennél már csak az a rosszabb, ha elhiteti velünk, hogy ez tulajdonképpen jó nekünk. Egyesek azok közül, akik a kis- és középvállalkozások ellen akarják felhasználni a szabadalmakat pont ezt teszik.

Nem kérdéses, hogy sok kis- és középvállalkozásnak (KKV-nak) fejtörést okoznak a szoftverszabadalmak. A brüsszeli székhelyű CEA-PME, egy 19 országot képviselő, 22 KKV egyesületet tömörítő szervezet kritizálja a legelhivatottabban a szoftverszabadalmakat. Az FFII-t, amely jelenleg a szoftverszabadalmak ellen legaktívabban lobbizó csoport Európában, több ezer cég és vállalkozó támogatja. A Német Szövetségi Gazdasági és Munkaügyi Minisztérium által kiadott szoftverszabadalmakkal kapcsolatos kérdőívre közelítőleg 1000 kis- és középvállalkozás reagált 10 nap alatt, annak ellenére, hogy csak körülbelül 100 válaszra számítottak.

Álszentség, amikor egyes nagyvállalatok szorgalmazzák a szoftverszabadalmakat, majd azt mondják, hogy ezzel a KKV-k is jól járnak. A KKV-k hallathatják a saját hangjukat. Nincs arra szükségük, hogy a nagyvállalatok a nevükben nyilatkozzanak – és erre nem is hatalmazták fel őket. Ugyanígy a szabadalmi rendszer résztvevői, ide értve a szabadalmi ügyekkel foglalkozó ügyvédek, sem képviselhetik a KKV-kat ebben az vitában. Túl sok érdekük fűződik a szabadalmakhoz, hiszen ezekből élnek.

„Sok globális piacon működő nagyvállalat, ide értve néhány Európai vállalatot is, támogatja a szoftverszabadalmi rendszert. A legtöbb kisvállalkozás azonban határozottan ellenzi azt.”

PriceWaterhouseCoopers

A KKV-k csak úgy húzhatnak hasznot a szoftverszabadalmakból, ha szabadalomüzködésbe fognak. Ha egy cégnek nincs terméke a piacon, vagy nagyon speciális termékei vannak, amelyek ahhoz az egy szoftverszabadalomhoz kötődnek amivel rendelkezik, akkor van esélye arra, hogy szabadalmi jogait érvényesítse nagyvállalatokkal szemben. De minden más esetben, a KKV-k számára hátrányt jelent a szabadalmi rendszer. Míg a nagy cégek megengedhetik maguknak, hogy naponta akár több szabadalmi kérvényt is beadjanak, a KKV-k a termékek fejlesztésére fordítják erőforrásaikat. A KKV-k nem engedhetik meg maguknak, hogy túl sok időt vonjanak el a fejlesztéstől, olyan dolgok miatt, mint a szabadalmi kérvények írása és benyújtása.

Öngyilkossággal érne fel, ha egy termékei eladásából élő KKV szabadalmi kérdés kapcsán beperelne egy nagyvállalatot. Vegyünk példának egy céget. Egy termékük van, a termék 300 000 kódsorból áll. Ez tekintélyes mennyiségű kód, de nem kivételesen hatalmas programról van szó. Sok program van, amely több millió kódsorból áll. Nos, ha ez a cég be akarná perelni az IBM-et egy szabadalommal kapcsolatban, először meg kéne győződjön arról, hogy a saját (300 000 soros) kódja

nem sért egyetlen IBM szabadalmat sem. Ehhez össze kell hasonlítaniuk a 300 000 kódsort az IBM 40 000 szabadalmával. Minden szabadalom leírása több oldalas és szövegezése nagyon elvont, a feladat tehát egyszerűen megoldhatatlan. Tehát a kisvállalkozás meg sem próbálhatja. Ha mégis megpróbálja, akkor az IBM gyorsan rá fogja ébreszteni a kisebb játékost arra, hogy a szabadalmi rendszerben az erő diktál.

Hazugság a gyakorlatról

Azok, akik meg akarják engedni a szoftverszabadalmakat, azt mondják, hogy csak törvénybe akarják foglalni az Európai Szabadalmi Hivatal gyakorlatát, „hogy az [a szoftverszabadalmak odaítélésének gyakorlata] ne szélesedhessen még tovább”.

Az állítás valótlan része az, hogy a szoftverszabadalmak legalizálásának korlátozó hatása lenne. A szoftverszabadalmakat engedélyező irányelv nélkül, az 1974-es Európai Szabadalmi Egyezmény továbbra is érvényben maradna. Ahhoz a törvényjavaslathoz képest, amelyet a szoftverszabadalmak szorgalmazói támogatnak, az Európai Szabadalmi Egyezménynek nagyobb a korlátozó hatása. Az egyetlen megoldás a szabadalmaztathatóság további korlátozására az, ha teljesen világosan és egyértelmű módon visszautasítjuk a szoftverszabadalmakat.

Mindezek mellett, a törvényhozás jó esetben arra szolgál, hogy olyan törvények szülessenek, amelyek a köz javát szolgálják. Nem az kéne legyen a cél, hogy jogilag alátámasszunk egy megkérdőjelezhető gyakorlatot. Az Európai Szabadalmi Hivatal bejegyzett sok szoftverszabadalmat, annak ellenére, hogy az 1974-es Európai Szabadalmi Egyezmény nem teszi lehetővé a szoftverek szabadalmaztatását. Az Európai Unióra nézve semmilyen kötelezettséggel nem jár az, amit az ESZH csinált az évek során, de az Unió felelősséggel tartozik Európa gazdasága és társadalma iránt.

Nem az a kérdés, hogy mit csinált eddig az Európai Szabadalmi Hivatal, hanem az, hogy mit kell tennie Európa érdekében. Ha az lenne a törvényhozás fő alapelve, hogy jogi keretet biztosítsunk valaki gyakorlatának, akkor nagy bajban lennénk. A példa más területről való, de a logika megegyezik: ez olyan lenne, mintha az USA, megtudván hogy a katonatisztjei kínozzák a hadifoglyokat, egyszerűen megengedné a foglyok kínzását, és nem kivizsgálást rendelne el az ügyben.

Hazugság, hogy nem történt semmi

A szoftverszabadalmak védelmezői folyamatosan azt hangoztatják, hogy a szoftverszabadalmak eddig nem jelentettek problémát, vagy még pontosabban, hogy a kis- és középvállalkozások és a nyílt forráskódú szoftverek nem szenvedtek kárt a szoftverszabadalmak miatt.

Nem igaz, hogy a szoftverszabadalmakkal járó jogokat nem kényszerítették ki tömegesen. Még az is megesik, hogy informatikával foglalkozó weblapok egyazon napon két-három, szabadalommal kapcsolatos esetről számolnak be. Azok a szabadalmakból élő, nyílt részvénytársaságok, mint az Acacia és a Forgent, egyszerre több vállalat ellen is érvényesítetik szabadalmi jogaikat, és növekvő érdeklődéssel fordulnak az európai lehetőségek felé.

Azok a szoftverszabadalommal kapcsolatos esetek, amelyek a bírósági szakaszig is eljutnak, még csak nem is képezik a jéghegy csúcsát. A szabadalmi viták természete olyan, hogy azok általában nem jutnak el a bíróságig. A legtöbb vállalkozás, különösen a kis- és középvállalatok nem engedhetik meg maguknak a költséges szabadalmi pereskedést, és még inkább nem vállalhatják azt a kockázatot, hogy a bíróság esetleg a termékeik értékesítésének beszüntetésére kötelezi őket. Így hát fizetniük kell, vagy más engedményt kell tenniük a szabadalom tulajdonosának.

Általános felelőtlenség a múlt alapján kizárni egy jövőbeni fenyegetés lehetőségét. Azok, akik azt állítják, hogy a szoftverek szabadalmazhatósága ellenére a nyílt forráskódú szoftverek száma folyamatosan nő az Egyesült Államokban, elfogadhatatlan következtetésre jutnak. Számos olyan ember volt, aki 2001. szeptember 11. előtt azt állította, hogy a repülőterek biztonsága megfelelő. Ha egy kockázati tényező létezik, akkor azzal foglalkozni kell. Ha egy törvénytervezet kockázatot teremt, vagy fokozza a meglévőt, akkor azt úgy kell módosítani, hogy inkább biztonságot nyújtson. Nem elég bölcsnek lenni, ha már megtörtént a baj. Európának nem szabad addig várnia, amíg egy „szeptember 11.” történik a szoftverszabadalmak területén.

A legtöbb szabadalomtulajdonos, mielőtt különösebb lépéseket tenne, kivárja az EU törvényhozási folyamatának az eredményét. Először a jogi alapot akarják maguk mögött tudni a szabadalmak betartatásához. Az a törvényjavaslat, amelyet az Európai Parlament 2003 szeptemberében terjesztett be, gyakorlatilag lehetetlenné tenné a szoftverszabadalmak fejlesztőkkel és felhasználókkal szembeni betartatását. Az EU-irányelv más verziói, ha érvénybe lépnének, széleskörű szabadalomérvényesítést eredményeznének. Mivel a törvényhozási folyamat kimenetele bizonytalan, ezért ha egy szabadalomtulajdonos ma perre menne, lehet, hogy elveszítené az ügyet. Ezenfelül a szoftvertulajdonosok jól tudják, hogy Európában a szabadalomérvényesítési eljárások jelenleg nagy eséllyel azt eredményezhetik, hogy az EU a szoftverszabadalmak ellen döntene.

A szabadalmakkal kapcsolatos fenyegetések a nyílt forráskódú szoftverek számára nem a múlt, hanem a jövőbeni fejlődés kérdése. Egy bizonyos sikerszintig a mai piacvezetők nincsenek arra rákényszerítve, hogy szabadalmakat

használjanak a nyílt forráskód ellen. Azonban létezik egy fájdalomküszöb, amelynek szintjét senki sem képes pontosan megjósolni. Ezen küszöbérték felett a kockázat sokkal nagyobb lesz, mint amilyen a múltban volt.

A harmonizációs alibi

Természetesen fontos, hogy egységes jogrendszer legyen egy olyan piacon belül, mint az EU. Ezt úgy hívják: harmonizáció. Egyesek ezt a tényleges célt használják fel más célok eléréséhez.

A vita nem arról folyik, hogy az EU harmonizálja-e a szabadalmi törvényt a szoftverek területén, hanem arról, hogy *mi* legyen a harmonizáció eredménye. Az igaz, hogy a szoftverszabadalmak betarthatósága változik az európai országokon belül, sőt még néha egy adott országon belül is. Ez a tény jól példázza, milyen megkérdőjelezhető az Európai Szabadalmi Hivatal szabadalomelfogadási gyakorlata.

A szabadalmi törvény szoftverszabadalmakra történő kiterjesztésére született egy EU-irányelv, amely világos célokat ad meg. Furcsa módon sokan azok közül, akik egy több joghézagot is tartalmazó irányelvet javasolnak, amely lehetővé tenné a szoftverszabadalmakat, azt mondják, a javaslat a harmonizáció célját szolgálja. Ha viszont tényleg ezt akarják, akkor olyan irányelvet kellene javasolniuk, amely így vagy úgy, de teljesen világosan fogalmaz. Vagy kifejezetten engedélyeznie, vagy kifejezetten tiltania kellene a szoftverszabadalmakat. Ha tiltják, akkor azt úgy kell tenni, hogy bombabiztos legyen, és a teljes EU-ban egységes nemzeti törvények jöjjenek létre. Nem túl hiteles, ha valaki a harmonizációra törekszik, de közben nem akar egyértelmű definíciót adni arra, mi szabadalmaztatható és mi nem. A szabadalmaztathóság nem definiálható világosan a szabadalmi törvény alá tartozó „technikai” területek hatókörének definiálása nélkül. Ameddig bármi kategorizálható „technikaiként”, addig az irányelv csupán az egyik pontatlanság felcserélése a másikra.

Nagyon egyoldalú szemlélet azt mondani, hogy amíg az egyik fél álláspontját nem fogadják el, addig nem lesz megegyezés, ezért tehát el kell fogadni. Az EU jogalkotási folyamatában az Európai Unió Tanácsának és az Európai Parlamentnek közös nevezőre kell jutnia. Néhány tagállam (amelyek az Európai Unió Tanácsában képviselve vannak) csak azért támogat bizonyos döntéseket, mert szerinte ez az egyetlen módja annak, hogy egyetértés szülessen egy irányelvvel kapcsolatban. Az Európai Parlament és támogatói is erre az álláspontra helyezkedhetnek bármikor, így ez az érv semmire nem jó.

Európa olyan irányelvet érdemel, amely megszünteti a szoftverszabadalmakat. Ha az alternatíva a szoftverek szabadalmaztathóságának kőbe vésése lenne, valószínűleg évtizedekre, akkor még mindig kevésbé lenne rossz, ha a jogalkotási folyamat eredmény nélkül végződne. Mint ahogy már leszögeztük, ez nem a legjobb lehetőség lenne, de bizonyos körülmények között kevesebb kárt tenne Európa gazdaságában, mint szörnyű következményekkel járó irányelv. A harmonizáció nagyszerű dolog, de még várhat, ha szükséges. Több olyan terület is van, ahol Európa még nem fejezte be a harmonizációt. Például nincs egységes európai adórendszer.

A versenyképességről szóló hazugság

Ellentétben azzal, amit a szoftverszabadalmak támogatói állítanak, a szoftverszabadalmak legalizálása Európa szoftvervállalatait hátrányos helyzetbe hozná a világ más régióival szemben.

Gyenge érv az, hogy az EU szoftveripara nagy hátrányba kerülne, ha a szoftverek szabadalmazhatóak lennének az Egyesült Államokban, de az EU-ban már nem. A szabadalmi jog nem különbözteti meg a származási országot. Ha egy európai vállalat szoftverszabadalmat akarna szerezni az Egyesült Államokban, bármikor megtehetné azt. Ennek a lehetőségnek semmi köze ahhoz, hogy egy szoftver szabadalmaztatható-e az EU-ban vagy sem. Hasonlóan, az amerikai cégek szerezhetnek szabadalmat Európában is, de ezt már eddig is megtették.

A legtöbb európai szoftverszabadalom már most EU-n kívüli szabadalomtulajdonosok kezében van. Mielőtt az európai vállalatok többsége szabadalomhoz jutna, számos amerikai és ázsiai cég próbálná kikényszeríteni az általuk tulajdonolt, Európában bejegyzett szabadalmukat. Mivel a világ legnagyobb szoftvervállalatainak majdnem mindegyike amerikai vállalat, ők járnának a legjobban a szoftverek szabadalmazhatóságának EU-n belüli kiterjesztésével. A szabadalmakat az európai ellenfelekkel szemben használnák fel, akik történetesen kis- és középvállalkozások.

„Csak nagyon kevés európai vállalat készült fel a szoftverszabadalmak uralmának következményeire. Felmerül a kérdés, hogyan hat egymásra az európai szoftverszabadalmak bevezetése és egy olyan európai stratégia, amely az információs és a kommunikációs technológiák (ICT-k) széleskörű használatára épít.”

PriceWaterhouseCoopers

Hiba lenne, ha Európa vakon követné azt, amit Amerika tesz. Nyilvánvalóan van értelme tanulni az Egyesült Államoktól olyan területen, ahol sokkal fejlettebb és sikeresebb. Azonban a szoftverszabadalmak bevezetése egyértelműen elhibázott lépés volt, amire egyre több amerikai jön rá. Nagymértékben elhibázott lépés lenne, ha az EU hivatalosan engedélyezné a szoftverszabadalmakat az után, hogy az Egyesült Államok Szövetségi Kereskedelmi Bizottsága aggodalmát fejezte ki a szoftverszabadalmak negatív hatásaival kapcsolatban.

Az igazi lehetőség a szoftverszabadalmak tiltásában rejlik. Ez megvédené Európa szoftveriparát az erős nyomást gyakorló amerikai versenytársakkal szemben. Megakadályozná, hogy Európa elveszítse Ázsia felé nyíló lehetőségeit, például a nyílt forráskódú szoftverek területén. Európa gazdaságának nem kellene elviselnie a szabadalmi pereskedésekkel járó költségeket, és egy jobb befektetési környezetet kellene létrehoznia a szabadalmakkal kapcsolatos kockázatok kizárásával. Ha Európában egy versengőbb szoftverpiac jönne létre, az csökkentené a szoftverek árát, és növelné a fejlesztések színvonalát. Ez versenyelőnyt biztosítana Európa más iparágai számára, jóval túlmutatva a szoftver- és információtechnológiákon.

Hazugság a nem trivialitásról

Egyesek csökkenteni akarják a szoftverszabadalmak kiváltotta aggodást azzal, hogy azt állítják, csak a jelentős eredmények lesznek szabadalmaztathatók. Ez egyszerűen nem reális, ismerve a szabadalmi rendszer működését.

Nem számít túl sokat, a törvény mit ír elő, milyen szintűnek kell lennie egy újításnak ahhoz, hogy szabadalmaztatható legyen. Ezeket a követelményeket a törvény a legrészletesebben és legaprólékosabban leírhatja, akkor sem lesz hatásuk. Nincs olyan szabadalmi törvény sehol a világon, amely kifejezetten megengedné a „triviális szabadalmakat”. Ennek ellenére mégis születnek ilyen szabadalmak mindenhol. Ez nem törvény kérdése. Mindig a végrehajtás szintje számít. Elméletben sehol sem kéne lenniük triviális szabadalmaknak, és még a szerzői jogi törvény sem véd mindent (kivéve azt, ami megérdemli a védelmet).

Amíg nem történik valami jelentős változás, az európai szabadalmi rendszer olyan szabadalmakat eredményez, amelyek értéktelen ötleteket védenek. A szabadalom benyújtója mindig a lehető legszélesebb körű és legáltalánosabb szabadalmat akarja megszerezni. Minél szélesebb körű a szabadalom, annál hatásosabb a versenytársakkal vívott harcban, és a pénz kieroszakolásában. Minél magasabb szintű egy szabadalom koncepciója, annál specifikusabb is, ezért annál kevésbé valószínű, hogy bárki is véletlenül „megsértse”. Ezért egy szabadalmaztatott ötlet akkor gazdaságos, ha csak azt a minimális szintet éri el, amely szükséges a vizsgálaton való megfeleléshez. A szabadalmi ügyvédek feladata, hogy annyira fellengzősen és feljavítva fogalmazzák meg akár a legegyszerűbb szabadalom szövegét is, hogy a szabadalmat vizsgáló hivatalnok le legyen nyűgözve még akkor is, ha nem kéne.

Csak a mennyiségi gondolkodástól és szabadalmak felfújásától való elhatárolódással lehet növelni az igazán értékes szabadalmak számát. Ha az országok és cégek felhagynak a szabadalmak számában mért fejlesztési eredmények hajszolásával, akkor eljöhét egy olyan világ, ahol a szabadalmi hivatalnokok a szabadalmak minőségével és nem azok számával fognak törődni. Az Európai Szabadalmi Hivatal esetében, a feldolgozási illetékekből való önfelfinanszírozást szintén meg kell változtatni.

Még a nem triviális szoftverszabadalmak is negatív hatással vannak Európa gazdaságára. Kétségkívül az olyan ötletek, mint például a zenetömörítő MP3-algoritmus, jelentős szellemi teljesítmények. Ennek ellenére még ezeknek sem kéne szabadalmi védelmet élvezniük, mivel a szabadalom 20 évében minden valószínűség szerint valaki más úgyis újra feltalálná az MP3 formátumot. A társadalomnak semmi előnye nem származik az olyan „találmányok” szabadalmazásából, amelyeket úgyis valaki kitalált volna.

5. POLITIKA

Politika

Az EU-ban éles politikai harc folyik a szoftverszabadalmak kapcsán. A pénz hatalma küzd a szellem hatalma ellen. Speciális érdekek fűződnek a szoftverszabadalmakhoz, és ezekkel szemben áll a közérdek, a verseny és az innováció érdeke.

Kevés EU-szintű törvényhozási folyamatot követnek akkora érdeklődéssel, mint a szoftverszabadalmi irányelvet. De egész Európában még mindig csekély az érdeklődés az EU-szintű politika iránt. Ezt mutatja az Európai Parlamenti választásokon megfigyelt alacsony részvételi arány. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a nemzeti parlamentek által elfogadott törvények nagyon nagy része csupán az EU-irányelvek nemzeti megvalósítása.

Felismerve azt, hogy az emberek információi az EU struktúrájával és eljárásaival kapcsolatban általában hiányosak, ebben a dokumentumban megtaláljuk a helyzet megéréséhez szükséges alapvető tájékoztatást. Ne aggódjon, ha még nem ismeri az EU törvényhozási folyamatait. A szoftverszabadalmakkal kapcsolatos problémák megértéséhez szükséges háttérinformáció rendelkezésére áll ebben a dokumentumban.

Sokan alábecsülik lehetőségeiket, nem hisznek abban, hogy befolyásolhatnak politikai döntéseket, főleg nem EU-szinten. Valójában többféleképpen segíthetünk a politikusoknak, hogy jól döntsenek. Meg kell értenünk, hogy nem lehet minden politikus szakértője minden szakterületnek. Azoknak kell felszólalniuk, akiket várhatóan érinteni fog az új jogszabály. El kell mondják álláspontjukat és aggodalmaikat addig, amíg befolyásolni tudják a dolgok menetét.

A jelenlegi szabadalmi törvény

Európa első alkalommal 1974-ben vetette el a szoftverszabadalmak gondolatát, amikor is aláírásra került az Európai Szabadalmi Egyezmény. Az 1974-es Európai Szabadalmi Egyezmény (EPC) nem egy EU-val kapcsolatos megállapodás. Ez az egyezmény egy különálló, nemzetközi egyezmény, amelyet 1974-ben írtak alá, és az idő előrehaladtával más országok is csatlakoztak az Európai Szabadalmi Szervezethez. Az Európai Szabadalmi Hivatal az EPC keretein belül jött létre, és az Európai Szabadalmi Szervezet tagállamai (tulajdonképpen az Európai Szabadalmi Hivatal vezető testülete) az EPC alapelveit saját nemzeti jogrendszerükbe integrálták.

Az EPC 52. cikkelye világosan definiálja a szabadalmazhatóság fogalmát. [A cikkely teljes szövegét itt találhatja meg.](#)¹ A cikkely 2. paragrafusa kimondja, hogy a „matematikai módszer” és a „számítógépi program” nem szabadalmazható találmányok. A 3. paragrafusban azt is megfogalmazza, hogy a szabadalmazhatóság csak annyiban kizárt, amennyiben a szabadalom „rájuk kizárólag e minőségükben vonatkozik”.

Európában a szoftverszabadalmak körül kialakult problémát az okozta, hogy a szabadalmi rendszer másképpen értelmezte azt a két rövid szót, hogy „as such” (kizárólag e minőségben). A józan ész nem tulajdonítana nagy jelentőséget ennek. Nyilvánvaló, hogy e paragrafustól függetlenül számos olyan technikai találmány létezik, amelyekben a matematikai módszerek vagy algoritmusok segédszerepet játszanak. Azonban a telhetetlen szabadalmi rendszer foggal körömmel ragaszkodott ahhoz a két szóhoz. Azt mondták: „Ez azt jelenti, hogy csak elő kell hozakodnunk egy műszaki alibivel, és ezután szabadalmaztathatunk szoftvert azt állítva, hogy a szoftvert, nem kizárólag e minőségben szabadalmaztatjuk. A szoftvert úgy szabadalmaztatjuk, mint egy technikai találmány szerves része.”

Ei sem tudjuk képzelni, hogy milyen messze ment az Európai Szabadalmi Hivatal e hozzáállás alkalmazásában. Például a hivatal számára egy folyamatjelző a számítógép képernyőjén műszaki találmány és nem szoftver. És hogyan magyarázzák ezt? Azt mondják, hogy a folyamatjelző sokkal hatékonyabbá teszi egy műszaki erőforrás vagy eszköz használatát, és a képernyő egy műszaki eszköz, amely korlátozott számú képponttal rendelkezik.

Még az a szörnyű kifejezést is kitalálták, hogy „számítógéppel megvalósított találmány”. Olyan ügyvédeket képeztek ki, akik szoftverfogalmakat és matematikai összefüggéseket úgy tudnak előadni, hogy azok megfeleljenek az Európai Szabadalmi Hivatal furcsa logikájának. Most ők és a politikus barátaik, valamint a sajátos érdekekkel rendelkező nagyvállalatok az Európai Szabadalmi Egyezmény e kétértelmű értelmezését próbálják EU-irányelv szintjére emelni.

¹ <http://www.european-patent-office.org/legal/epc/e/ar52.html>

Ne hagyja, hogy a „számítógéppel megvalósított találmány” története félrevezesse. Ellentétben azzal, amit mondanának Önnek, a legtöbb szoftverszabadalomban semmi műszaki jelleg sincs. A műszaki alibi küszöbe rendkívül alacsony. A szabadalmakkal foglalkozó ügyvédeknek megvan a tipikus fogalmazási és ábrázolási módjuk (számítógépes hálózatokról és hasonló „műszaki konfigurációkról”), és ezeket újra és újra felhasználják szabadalmak megszerzéséhez.

Az EU-irányelv ötlete

Már évekkel ezelőtt elkezdődött egy EU-n belüli szoftverszabadalomra vonatkozó irányelv törvénybe iktatási folyamata. Az ügy most döntési szakaszba érkezett, és hónapokon belül végleges döntés születhet.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO, European Patent Office) túl megengedően értelmezi az Európai Szabadalmi Egyezményt, és ez azt eredményezte, hogy jelenleg eltérések vannak a nemzeti törvénykezésekben. Azok, akik megpróbálták érvényesíteni az EPO által biztosított szoftverszabadalmakat, nem tudtak biztosra menni. Néhány országban a bírók nem ismerték el ezeket a szabadalmakat, míg más országokban inkább hajlamosak voltak erre. Még abban is különbség van, hogy egy adott ország két különböző bírósága, vagy akár egy adott bíróság két különböző bírója hogyan ítélkezik a szoftverszabadalmi perekben.

Az Európai Unió Tanácsa úgy döntött, hogy ideje egy EU-n belül egységes szabályozást létrehozni, de a javaslat ennél sokkal többről szól. Természetesen kijelenthető, hogy egy adott piacnak, mint például az EU-nak szüksége van a lehető legegységesebb szabályozásra a kereskedelem területén. Nem szabad alapvető különbségeknek lenniük ugyanazon szabadalom betarthatóságában két ország, például az Egyesült Királyság és Olaszország között. Viszont a Belső piacért felelős biztos (Frits Bolkestein), aki a javaslatot beterjesztette ennél további célokat is ki akar tűzni. Ki akarja terjeszteni a szabadalmazhatóság hatókörét.

Egy szoftverszabadalmakról szóló EU-irányelv csak közvetett hatással lehet az Európai Szabadalmi Hivatalra. Az EPO nem EU-intézmény, ezért hivatalosan nincs rá hatással az EU-törvényhozás. A szervezet az 1974-es Európai Szabadalmi Egyezmény szerint működik, amely egy olyan nemzetközi egyezmény, amelynek nem EU-országok is tagjai, például Svájc. Ennek ellenére jelentős az EU-tagországok és az Európai Szabadalmi Egyezmény országai közötti átfedés. Tulajdonképpen a két tagság közti átfedés a piac 90%-át jelenti. Éppen ezért, ha az EPO olyan szabadalmakat jegyezne be, amelyeket az EU-tagországok nem ismernek el, az rengeteg elégedetlen vásárlót jelentene, akik semmit sem nyerne az ilyen szabadalmakból.

Az EU együttdöntési folyamata

Az EU jogszabályait háromféleképpen hozhatja létre. A szoftverszabadalmakra vonatkozó eljárás az együttdöntés folyamata, amelyben az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának egyezsége kell jutniuk.

Az együttdöntési folyamatban három kulcsintézmény vesz részt: az Európai Bizottság, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament. Nincsen szükség részletekbe menő ismeretekre, de fontos megismerni az egyes intézmények alapvető funkcióit, tevékenységeit:

Az Európai Bizottság leegyszerűsítve a folyamatok kezdeményezője és projektvezetője. A jogszabályjavaslatokat az Európai Bizottság fogalmazza meg és terjeszti elő. A legtöbb országtól eltérően az első lépést nem a parlament teszi meg. Az Európai Bizottság Brüsszelben székel, tagjai az Európai Unió közalkalmazottai. Az Európai Bizottság elnökét és a Bizottság tagjait az Európai Unió Tanácsa jelöli ki, és a jelölést az Európai Parlament szavazatával hagyja jóvá.

A nemzeti parlamentektől eltérően az Európai Parlament korlátozott jogokkal bír, de az együttdöntés folyamatában a szokásosnál nagyobb hatalommal rendelkezik. Az Európai Parlament képviselőit az EU tagállamainak lakossága közvetlenül választja. A legutóbbi európai parlamenti választások 2004 júniusában lettek megtartva. Az egyes országok képviselőinek száma az ország méretétől függ, azzal azonban nem arányos. Például Németország a legnagyobb EU-tagállamként 99 parlamenti képviselőt delegálhatott, míg Luxemburg hatot. Így 800 ezer német lakosra egyetlen képviselő jut, míg a nagyjából fele ennyi lakost számláló Luxemburgra pedig hat.

Az Európai Unió Tanácsa a tagállamok képviseleti szerve. Ha egy vállalathoz hasonlítja, az EU Tanácsa a részvényesek közgyűlésének felel meg, ahol a vállalat tulajdonosai összejönnek, és döntéseket hoznak. A tagállamokat saját nemzeti kormányuk képviseli. Az Európai Parlamenthez képest az Európai Unió Tanácsa általában nagyobb hatalommal rendelkezik. Ez problémákat okozhat, például a szoftverszabadalmakra vonatkozó irányelv kidolgozásának folyamatában is, de ha nem így lenne, a tagállamoknak nagyobb mértékben kellene lemondaniuk szuverenitásukról. Ha az EU fejlett parlamenti demokráciává válna, akkor azzal az „Európai Egyesült Államokká” válna, míg jelenlegi szerkezetével az EU valahol a szabadpiaci övezet és az egységes állam között helyezkedik el.

Leszámítva azokat az eseteket, amikor széleskörű egyetértés alakul ki egy jogszabályjavaslattal kapcsolatban, az együttdöntési folyamat az Európai Parlament és EU Tanácsa közötti ide-oda lépkedéssel jár. Minden egyes intézményben három olvasatot lehet megtartani. Ha a két intézmény bármelyikében az első olvasatra nem alakul ki egyetértés, akkor a javaslatot az Európai Parlament elé viszik. Ha a parlament előtt megtartott második olvasat az Európai Unió Tanácsának döntésétől eltérő eredményre vezet, akkor a javaslat második olvasatra visszakerül a Tanácshoz. Ha ezek után sem alakul ki egyezés, akkor

egyeztetésekre kerül sor. Ha az egyeztetések eredményt hoznak (ami nem biztos, ráadásul időigényes is lehet), akkor az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament is egy harmadik olvasatot fogantatosít, amelyben jóváhagyják az egyeztetések eredményét.

Első ránézésre az Európai Parlament és az EU Tanácsa egyenlő félként vesz részt a folyamatban, azonban az nem teljesen van így. Az Európai Parlament hátránya az általa megtartott második olvasatban rejlik. A második olvasatban ugyanis az Európai Parlament nem tehet ajánlást új módosításokra. Hatásköre kizárólag az első olvasatban szereplő javaslatok megerősítésére terjed ki. Ráadásul bármilyen módosítás újbóli megerősítéséhez, vagy a teljes jogszabályalkotási folyamat elutasításához a parlament tagjainak abszolút többségére van szükség. Más szóval a hiányzások és a tartózkodások gyakorlatilag az EU Tanácsának jogszabály-javaslatait támogatják. Ezáltal rendkívül széleskörű támogatottság kell ahhoz az Európai Parlamenten belül, hogy bármit véghez lehessen vinni egy második olvasat során.

Törvényjavaslatok

Az EU intézményei közötti szokásos oda-vissza adogatás során ez idáig három különböző, szoftverszabadalmakra vonatkozó irányelvjavaslat született. Ezek közül az első és a harmadik engedélyezné a szoftverszabadalmakat, a második pedig nem.

2002. február 20-án az Európai Bizottság ismertette eredeti előterjesztését, amellyel legalizálná a szoftverszabadalmakat az EU-ban. Első ránézésre úgy tűnt, hogy az „irányelv a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmaztathatóságáról” című előterjesztés kizárólag a szoftverrel vezérelt technikai újításokra engedélyezné a szabadalmakat, a szoftverrel kapcsolatos elgondolásokra nem. Azonban az előterjesztés nem tett különbséget a józan ész és a tisztán programlogika által létrehozott technikai újítások között. Szándékos volt ez, mivel az volt a cél, hogy engedélyezzék a szoftverszabadalmakat, anélkül hogy ezt elismernék.

2003. szeptember 24-én az Európai Parlament különféle módosításokat nyújtott be, amelyek a szoftverszabadalmak tekintetében 180 fokos fordulatot jelentettek az eredeti Európai Bizottsági előterjesztéshez képest. Az alapvető különbség az volt, hogy az Európai Parlament döntése értelmében teljesen érthetően megfogalmazzák, mit takar a „technikai” újítás fogalma a szabadalmi törvények esetében, és mit nem. Példának okáért az adatfeldolgozást kifejezetten kivették a „technikai” fogalom definíciójából, viszont a természeti erők befolyásolását a szabadalmaztathatóság követelményévé tették.

Az Európai Parlament ezen előterjesztése nem azt jelenti, hogy semmilyen szoftvert nem lehet szabadalmaztatni. Egyszerűen csak korlátozza a szabadalmaztathatóság körét azokra a szoftveres elgondolásokra, amelyek jelentős hatással bírnak a való világra. Az Európai Szabadalmi Hivatal tehát ezek után nem állíthatta, hogy a folyamatjelzőnek „technikai hatása” van, mert hatékonyabban használja ki a számítógép képernyőjét. Egy virtuális bevásárlókosár nem számítható technikai újításnak, csak azért, mert néhány számítógép egymással kommunikál. Viszont egy számítógéppel vezérelt fékrendszer egy autóban továbbra is szabadalmaztatható maradna, ha valóban jobb fékrendszer lenne, mivel egy autó lefékezéséhez szükség van a természeti erők befolyásolására. Ezen felül az autó fékrendszerének szoftverét minden esetben – az esetleges szabadalmaztathatóság mellett – védi a szerzői jogi törvény.

Az Európai Parlament tulajdonképpen egy nagyon jól megfogalmazott kompromisszummal állt elő. A szokványos számítógépes szoftverek készítői és felhasználói biztonságban lennének a szabadalomsértési követelésektől. Egy programozó, aki programot készít, tudhatná, hogy bármit is ír, az csak az ő tulajdona lenne. Mindazonáltal a valódi technikai újdonságok továbbra is szabadalmaztathatók lennének, legalábbis, ha a természeti erőket érintik.

2004. május 18-án az Európai Unió Tanácsa „politikai megegyezést” hirdetett ki az irányelv egy másik változatával kapcsolatban, amely igen hasonló az

Valójában az Európai Unió Tanácsa még tovább ment az Európai Bizottságnál, az úgynevezett „programokkal kapcsolatos jogigények” ügyében. Az Európai Unió Tanácsa szoftverszabadalmi munkacsoportjában a legtöbb ember a szabadalmi rendszerben dolgozik, ezért érthető, ha ők a szabadalmaztathatóság kiterjesztését, és nem korlátozását szeretnék elérni. A 2004. május 18-i politikai megegyezésen a javaslatot egyelőre nem fogadta el hivatalosan az Európai Unió Tanácsa. 2004. május 18-án nem történt hivatalos szavazás. Sőt, még ha az Európai Unió Tanácsa el is fogadná a javaslatot, az nem lépne érvénybe, hanem előbb visszakerülne az Európai Parlamenthez.

Ha további részletekre is kíváncsi a különféle törvényjavaslatokkal és a jogi jelentésükkel kapcsolatban, akkor van egy javaslatunk. Az [FFII \(Foundation for a Free Information Infrastructure – Szabad Információs Infrastruktúráért Alapítvány\)](#)² szoftverszabadalmi kritikusai több írást is publikáltak, amelyek a törvényjavaslatok specifikus kérdéseit taglalják.

² <http://swpat.ffii.org/>

Az EU tagállamai

Az EU tagállamai az Európai Unió Tanácsán keresztül befolyásolják a szoftverszabadalmi irányelvvel kapcsolatos törvényhozási folyamatot.

Az ország, amely mindezig a legnagyobb nyomást gyakorolta a szoftverszabadalmak bevezetése érdekében: Írország. A 2004. év első felében, az EU ír elnöksége alatt az Európai Unió Tanácsa „politikai megegyezésre” jutott a szoftverszabadalmi irányelv tekintetében, igaz, megkérdőjelezhető körülmények között. Írország ugyanis adóparadicsom néhány amerikai nagyvállalat, pl. a Microsoft európai leányvállalatai számára. Ezeknek az amerikai cégeknek igen alacsony adót kell fizetniük (kb. 10%), cserébe Írországra létesítik európai leányvállalataikat. Az ír gazdaság nagymértékben függ ezektől a vállalatoktól, és az is közismert tény, hogy a Microsoft támogatta az írek uniós elnökségét.

A szoftvercégek alacsony írországi adózása már most is problémát jelent Európa többi része számára. Azok az országok, ahol az említett cégek a legnagyobb pénzt keresik, alig részesülnek az adókból. Ez úgy működik, hogy a vállalatok más országokban csak helyi marketingirodaként használják leányvállalataikat. Alig fizetnek többet ezeknek a leányvállalatoknak a „szolgáltatásaikért”, mint amennyit költenek. Maguk a termékek pedig Írországból kerülnek ki, és végül ott keletkezik profit. Ha ráadásul Európára még ráerőltetnék a szoftverszabadalmakat is, akkor Írország Európa egészével szemben érné el rövid távú céljait. Ez önző és szűk látókörű politika (mivel még Írországnak is érdeke lenne egy versenyképes és innovatív szoftveripar). Az a probléma, hogy sok más ország ezt nem érti meg.

A nagyvállalatok általában komoly befolyással bírnak bizonyos EU-tagországra. Néhány tagországban a kormány szoftverszabadalmakkal kapcsolatos állásfoglalását csupán néhány nagyvállalat határozza meg. Finnország és Svédország erre a legjobb példa. Franciaországban szintén megvan az a tendencia, hogy inkább nagyvállalatok érdekeit helyezik előtérbe a kis- és középvállalatokéval szemben.

A szoftverszabadalmakkal kapcsolatban különösen heves vita folyik Németországban. Ez az az ország, ahol az olyan nagyvállalatok, mint a Siemens vagy a Bosch érdekei ütköznek egy erős „Mittelstand” (a kis- és középvállalatok német elnevezése), a nyílt forrás híveinek táborára, valamint a nyílt forrást immár széles körben alkalmazó közigazgatás érdekeivel. Sőt, az Európai Szabadalmi Hivatal szintén Németországban van. A müncheni városvezetés azon bejelentése, miszerint ideiglenesen felfüggeszti Linuxra áttérési projektjét, tovább erősítette a szoftverszabadalmi vitát Németországban. A német kormány országszerte azt javasolja a közigazgatási hivataloknak, hogy térjenek át a nyílt forrás használatára („minél előbb, annál jobb”), ezért is nagyon sok mulhat az Európai Unió Tanácsa által 2004. május 18-án bejelentett szoftverszabadalmi politikai megegyezésen.

Spanyolország lépett fel leghatározottabban a szoftverszabadalmak ellen 2004. május 18-án. Míg néhány ország tartózkodott a szavazástól, és ezzel végül is nem

támogatta a szoftver szabadalmaztathatóságát az Európai Unió Tanácsában, Spanyolország volt az egyetlen, amely kifejezett „Nem”-mel szavazott a szoftverszabadalmakra.

Általában véve, a helyzet még mindig folyamatosan változik. Reményeink szerint egyre több ország fog azok mellé állni, akik megértik a szoftverszabadalmak bevezetésének Európára nézve negatív következményeit. Az [FFII](http://ffii.org)³ webhelye mindig is híres volt arról, hogy a szoftverszabadalmakkal kapcsolatos legfrissebb híreket tartalmazza.

³ <http://swpat.ffii.org/>

Politikai pártok

A politikai palettán találunk olyanokat, akik szorgalmazzák és olyanokat is, akik ellenzik a szoftverszabadalmakat. Az egyetlen közös vonásuk: mind azt állítják, hogy nem akarnak szoftverszabadalmakat. Néhányan ezt mondják, de közben nem ennek megfelelően cselekszenek.

A középen és tőlük jobbra vagy balra elhelyezkedő politikusok is megértették, hogy Európának nem jók a szoftverszabadalmak. De vannak a politikai paletta minden részén olyan politikusok, akik még vagy nem értették meg a szoftverszabadalmakat, vagy túl közel állnak azokhoz, akik szoftverszabadalmakat szeretnének.

Még az egyes politikai pártokon belül sem teljes az egyetértés a szoftverszabadalmak kérdésében. A német vörös-zöld koalíciós kormány támogatta a szoftverszabadalmakat 2004. május 18-án, az EU Bizottságban, míg München városa, ahol szintén az előbbi két párt van hatalmon, kevesebb mint három hónappal később, határozottan a szoftverszabadalmak ellen foglalt állást.

Sokan úgy gondolják, hogy a baloldal ellenzi a szoftverszabadalmakat, de ez így nem igaz. A 2003. szeptember 24-i Európai Parlamenti szavazáson csak tekintélyes számú konzervatív politikus közreműködésével jöhetett létre az az abszolút többség, amely ellenezte a szoftverszabadalmakat. Továbbá, két jobbközép kormány, az ausztriai és az olasz, nem támogatta a szoftverszabadalmak legalizálását 2004. május 18-án, az Európai Unió Tanácsának ülésén.

Igazából egy politikai párt sem támogathatja a szoftverszabadalmakat anélkül, hogy megsértené saját elveit. A világon egyetlen politikai párt sem támogathatja a monopolistákat a kis és középvállalatok, illetve a közemberek rovására. Túlon túl kevés szabadalmi ügyvéd és bürokrata van ahhoz, hogy párt képviselje őket. A konzervatív pártok nem támogathatják a szoftverszabadalmakat anélkül, hogy megkárosítanák leghűségesebb támogatóikat: a kis- és középvállalkozások tulajdonosait. A szociáldemokraták nem támogathatják a szoftverszabadalmakat anélkül, hogy munkahelyeket áldoznának fel csak azért, hogy a gazdagok még gazdagabbak legyenek. A liberálisok nem támogathatják a szoftverszabadalmakat anélkül, hogy veszélyeztetnék az információ és a kommunikáció szabadságát. Ha egy politikus szoftverszabadalmakat akar, akkor vagy nem érti miről van szó, vagy rövid távon gondolkodik, és saját hasznát előtérbe helyezve nagy ipari lobbik cinkostársa lesz.

Szervezetek

Nem könnyű olyan szervezetet találni, amely hivatalosan kiállna a szoftverszabadalmak ellen. Sok van, amelynek meg kellene tennie, viszont valamely nagyvállalat befolyása alatt áll.

A szoftverszabadalmak elleni vezető szervezet az FFII (Foundation for a Free Information Infrastructure – Szabad Információs Infrastruktúráért Alapítvány). Az [FFII](http://www.ffii.org/)⁴ ténykedése nélkül a szoftverszabadalmakat valószínűleg már legalizálták volna Európában. Az FFII figyelemmel kíséri a folyamatban lévő törvényhozási eljárást Európai Unióban. A szervezet olyan mértékű sikert és közismertséget ért el, hogy valószínűleg világszerte ez a legnagyobb, a szoftverszabadalmak bírálóiit tömörítő közösség.

A legnagyobb ipari szövetség, amely a szoftverszabadalmak ellen harcol, a CEA-PME csoport, amelynek tagjai 19 európai ország kis- és középvállalatai közül kerülnek ki. Mindent egybevetve, a [CEA-PME](http://www.ceapme.org/)⁵ körülbelül 500 ezer vállalatot képvisel. A CEA-PME [honlapján](http://www.ceapme.org/html/en.php?page=members)⁶ megtekintheti, hogy mely szervezet része a CEA-PME csoportnak az egyes országokban. A CEA-PME csoport tagjai vélhetően ismertebbek, mint maga a CEA-PME, legalábbis a saját országukban.

A szabad és nyílt forrású szoftveres szervezetek általában, de nem minden esetben a szoftverszabadalmak ellen vannak. Sajnálatos módon bizonyos nagyvállalatok megpróbálták szabad és nyílt forrású szoftveres szervezeteket létrehozni, amelyek támogatják a szoftverszabadalmakat. Emiatt óvatosnak kell lennünk. A [Free Software Foundation](http://www.fsf.org/)⁷ (Szabad Szoftver Alapítvány) és annak [európai része](http://www.fsf.org/europe)⁸ egyértelműen a szoftverszabadalmak ellen van, de nem minden esetben lehetünk biztosak, akik azt állítják, hogy valamilyen kapcsolatban állnak ezekkel a szervezetekkel.

Az EICTA iparszövetségi csoport többnyire a szoftverszabadalmak mellett van. Az EICTA német része, a BITKOM nevű csoport úgy tesz, mintha a szoftverszabadalmak ellen lenne, de valójában a szabadalmakért lobbizik. Van azonban néhány olyan tagja a csoportnak, amely már kifejezte a véleménykülönbségét az EICTA álláspontjával szemben. Az EICTA és néhány fontos tagja, pl. Németországban a BITKOM, szabadalmi politikája egy pár különösen befolyásos nagyvállalat saját érdekeihez van igazítva.

⁴ <http://swpat.ffii.org/>

⁵ <http://www.ceapme.org/>

⁶ <http://www.ceapme.org/html/en.php?page=members>

⁷ <http://www.fsf.org/>

⁸ <http://www.fsfeurope.org/>

Sajtórészleg

Ha valami, akkor a „negyedik hatalmi ág” ébersége megakadályozhatja azt, hogy politikusok kisebb csoportok speciális érdekeit a közérdek elé helyezték.

A szoftverszabadalmak ügyében a három hagyományos hatalmi ág (törvényhozó, végrehajtó és bírói) nem válik eléggé szét. Szabadalmi bürokraták határozzák meg az Európai Unió Tanácsa szabadalmakkal kapcsolatos törvényhozási elveit, és az Európai Szabadalmi Hivatalnak nincs más fellebbviteli bírósága, mint a saját „panaszirodája”. Ilyen körülmények között különösen fontos, hogy a független sajtó, amelyet joggal neveznek „negyedik hatalmi ágnak”, tájékoztassa a közvéleményt.

„A szoftverszabadalom ma már nem egzotikus témakör.” Ez az idézet a híres német hetilap, a „Der Spiegel” on-line változatából való. Az újság tudósított a 2004. június végi szoftverszabadalom-ellenes tüntetésről. Valójában a szoftverszabadalmak kérdése szinte mindenkit érint. Szinte minden vállalkozás és állami hivatal használ számítógépeket, és a legtöbb háztartásban is található számítógép (ha más nem, egy kicsiny hordozható számítógép, hiszen ma már a mobiltelefonok is annak számítanak).

A szoftverszabadalmak lehetséges következményeit a legtöbben képesek megérteni. Nyilvánvalóan a szoftver szabadalmaztathatóságáról szóló filozófiai és jogi eszmefuttatások nem jelentenek megfelelő témát a széles közönség számára. A versengő szoftverpiac fontosságát, a szabadalmi rendszer strukturális tökéletlenségét, a folytonos szabadalominfláció veszélyeit és a szoftverszabadalmak „erő diktál” funkcióját nagyon jól el lehet magyarázni sok embernek. Mindezek hatása az innovációra, a gazdaságra és a munkaerőpiacra elég logikus.

6. MIT TEHETÜNK?

Hogyan segíthet?

Ha megértette, a szoftverszabadalmak milyen veszélyt jelentenek mindannyiunk számára, akkor szívesen vesszük, ha segít az ellenük vívott harcban. Igen, változtathat a dolgokon!

A legtöbben alábecsülik, milyen hatással lehetnek az emberek az olyan politikai döntésekre, mint például ez is. Az EU csak az Önhöz hasonló emberek miatt nem törvényesítette eddig a szoftverszabadalmakat. Ha nem lettek volna ezek az emberek és cégek, akkor a szabadalmi rendszer és a nagyvállalatok lobbija már elérte volna az EU-törvényesítést. Azért nem tudták megtenni, mert emberek csoportja felállt, és tett ellene. A politikusok hamar felismerték, hogy ez a kérdés sok embert foglalkoztat, mert rengeteg levelet kaptak az ügyben.

A szoftverszabadalmi vitában a pénz hatalma és az emberek hatalma áll szemben egymással. Pár nagyvállalat reméli, a szoftverszabadalmakkal ellenőrzésük alá vonhatnak egy hatalmas piacot. Nem csak a szoftverpiacról van szó, hanem a médiáról és a telekommunikációról is. A nagyvállalatok lobbija hatalmas erőket mozgat meg ebben a politikai harcban, de az Önhöz hasonló emberek szilárd akarata megakadályozhatja, hogy a politikusok történelmi jelentőségű hibát vétsenek.

Mint ahogy a többiek is felhasználják az előnyüket, nekünk is arra kell hagyatkoznunk, amiben erősek vagyunk. Nekik vastagabb a pénztárcájuk, de nekünk nagyobb hitelességünk van. Nekik mindig hazudniuk kell, mi mindig megmondhatjuk az igazat. Ők csakis az önző saját érdekeikért harcolnak, mi a közjóért, Európa jövőjéért. Nekünk nem kell annyi pénzt elköltenünk, mint nekik. Nekünk nincs szükségünk annyi emberre, hogy főállásban fel-alá rohangáljanak Brüsszelben és más városokban. Viszont annak ellenére, hogy az igazság a mi oldalunkon áll, többet kell tennünk, mint eddig, hogy Európában a megfelelő politikai döntés szülessen.

Terjessze az információkat

A szoftverszabadalmak elleni harc legfontosabb eleme, hogy minél több embert tájékoztassunk a problémáról.

Sokkal több ember fogja megérteni a problémát, ha hallanak róla.

Természetesen a szoftverszabadalmak kérdése sohasem lesz olyan széles körben beszédtéma, mint az adórendszer vagy az iraki háború. Azonban a szoftverszabadalmak következményei hatással vannak mindenkire, és együtt sokkal több emberrel értethetjük meg ezt.

Fektesse a hangsúlyt szoftverszabadalmak következményeire. Ha túl sokat beszél a szoftverek szabadalmaztathatóságának filozófiai aspektusairól, akkor az emberek nem fogják érteni, hacsak nem maguk is programozók. Ha belemegy a törvényhozási folyamat részleteibe, csak nagyon kevesen fogják tudni követni. Mondanivalójának központjában az legyen, amit mindenki megért, például hogy a nagy világcégek a szoftverszabadalmak segítségével akarják uralni a szoftverpiacot.

Értesse meg az emberekkel, hogy ez rájuk is hatással van. Mutassa meg, hogy a szoftverek mindenhol jelen vannak. Nem csak a számítógépeken futnak, hanem ott vannak a mobiltelefonokban és a modern tévékészülékekben is. Sokszor fizetünk úgy szoftverért, hogy nem is tudunk róla, mert valami másnak a részeként adják el. A szoftveripar kulcsfontosságú, és ha a szoftverek drágulnak, a gépkocsi-biztosítástól a reggeli kifliig minden megdrágulhat. Ezt a legtöbb ember megérti.

Emelje ki a tényt, hogy Európa részéről felelőtlenység lenne a saját érdekei ellen törvényt hozni. Az embereknek tudniuk kell, hogy Európa elszalasztaná a történelmi lehetőséget, hogy az információtechnológiáját minden eddiginél jobban függetlenítse a néhány nagy amerikai óriáscégtől. A lehetőség itt van a kezünkben, és nem szabad elszalasztanunk a "szabadalmi maffia" kedvéért.

Ha van idő, szót ejthet még a biztonsági megfontolásokról. A biztonsággal kapcsolatos fejezetben részletesen kifejtjük, hogy miért vezetnek a szoftverszabadalmak nem biztonságos szoftverekhez. Ennek következtében a személyes e-maileket, vagy akár a mobiltelefonról küldött SMS-eket is elolvashatja illetéktelen személy. Az on-line bankozáshoz használt jelszó bűnözők kezébe kerülhet. Ilyen dolgok történhetnek csak azért, mert a szoftverszabadalmak megszüntetik a szoftverpiacon a versenyt. Ez nem a fantázia szüleménye. A Berliini Műszaki Egyetem végezett egy felmérést, és kiderült, hogy a szoftverszabadalmak elősegítik a nem biztonságos szoftverek fejlesztését és tömeges elterjesztését.

Természetesen azt is szívesen vesszük, ha minél több ember figyelmét hívja fel erre a dokumentumra! Így nem Önre hárul a feladat, hogy mindent elmondjon.

Lépjen kapcsolatba politikusokkal

Széles körben elterjedt tévhit, hogy a politikusokat nem lehet megközelíteni. A tények azonban azt mutatják, hogy igenis könnyen felhívhatjuk a figyelmüket, csak ezt a megfelelő módon kell tenni.

Ne küldjön e-mailt a politikusoknak, kivéve, ha jól ismerik Önt. Vannak politikusok, akik válaszolnak az e-mailekre, de számuk aránylag alacsony. Mivel az e-maileket túl egyszerű elküldeni, ezért a politikusok nem szentelnek megfelelő figyelmet annak, aki küldi azokat. Ez egyben azt is jelenti, hogy az e-maileket figyelmen kívül hagyni is túl könnyű. Ha időt szán arra, hogy ír egy politikusnak, akkor szakítson arra is időt, hogy levelét kinyomtatja, és hagyományos postai úton vagy faxon juttatja el a címzettnek. Amellett, hogy a postai küldemény a legjobb választás, a tapasztalatok azt mutatják, hogy a faxüzenetek is majdnem annyira hatékonyak, azonban az e-mailek rendkívül hasztalannak bizonyulnak.

Levelét a politikusnak írja, vagyis legyen érthető, amit ír. Ne felejtse el, hogy egy politikusnak egyszerre különböző dolgokkal kell foglalkoznia. Hacsak nem biztos abban, hogy a címzett mélyrehatóan tanulmányozta a szoftverszabadalmak témáját, jobb, ha azt feltételezi, hogy a politikus semmit sem tud a témáról. Ne írjon túl hosszú levelet. A legjobb, ha egy oldalnyit ír, de a levele terjedelme soha ne haladja meg a két oldalt. Ha úgy gondolja, hogy egyes dolgok magyarázatra szorulnak, akkor lehetősége van mellékletek csatolására is. Segítségére lehet a politikusnak, ha a témával kapcsolatos szövegek és anyagok internetes elérhetőségét a hivatkozások megadásával biztosítja.

Ne fogadja el a választ anélkül, hogy ellenőrizte volna annak valóság tartalmát. Mindegyik politikus azt fogja hangoztatni, hogy ellenzi a szoftverszabadalmakat, de közülük sokan hazudnak. Csak azt akarják elérni, hogy Ön elégedett legyen, és továbbra is rájuk szavazzon (de legalább is megfontolja azt).

Válassza ki a megfelelő címzettet. Bizonyossággal állítható, hogy jó ötlet felkeresni az Európai Parlament és a nemzeti kormány képviselőit, mivel ők politikai döntéseket hoznak az Európai Unió Tanácsán keresztül. Ezenfelül nem becsülje alá saját országának parlamenti képviselőit sem. Ezen a szinten hivatalosan nem vesznek részt az EU-irányelvekkel kapcsolatos döntésekben, de a gyakorlatban jelentős befolyással rendelkeznek a nemzeti kormányok felett. Fordítson különös figyelmet azokra a pártokra, amelyek a többséget képviselik a parlamentjében, de ne hagyja ki az ellenzék képviselőit sem. Még a parlament szintjénél lejjebb is találhat segítő szándékot a területi és a helyi politikusok személyében, akik esetleg az Ön érdekében kapcsolatba tudnak lépni más politikusokkal, ha megértik, hogy a szoftverszabadalmak foglalkoztatják régiójuk lakosait.

Derítse ki, kik az Ön körzetének politikusai. Ha olyan kerületben él, ahol a politikusok választás útján a képviselőségre pályáznak, akkor különösen fogadókészek lesznek Önnel szemben. Ha Ön a politikusok választópolgára, akkor még arra is lehetősége van, hogy személyes találkozó keretein belül fejtse ki

véleményét a szoftverszabadalmakkal kapcsolatban. A politikusokat például olyan helyi eseményeken is felkeresheti, ahol azok beszédet tartanak.

Vegyen részt a megmozdulásokban

A saját kezdeményezéseken felül (például politikusok felkeresése) még sok lehetősége van, hogy másokkal együtt részt vegyen a szoftverszabadalmak elleni megmozdulásokban.

A kampány időről időre javasol egy-egy megmozdulást. Ajánljuk, hogy látogassa a témával kapcsolatos webhelyeket, fórumoldalakat, ahol a megmozdulásokról olvashat, és megtudhatja, hogyan vehet részt ezekben.

Az FFII szervezet sok, szoftverszabadalmak elleni megmozdulást koordinál. Az [FFII webhelyén](#)⁹ petíciókat is találhat, amelyet aláírhat, valamint információkat is a különböző kampányokról. Az FFII már több demonstrációt is szervezett a szoftverszabadalmak ellen. Habár ezek a demonstrációk a téma specializált volta miatt kisebbek, mint a háborúellenes demonstrációk, azért többféle célt is szolgálnak. Egyrészt ír róluk a sajtó, másrészt megmutatja a politikusoknak, hogy az embereket eléggé érdekli a téma ahhoz, hogy kimenjenek az utcára, harmadrészt pedig nagyszerű lehetőség ez, hogy a szoftverszabadalmak más ellenfeleivel találkozzunk.

⁹ <http://swpat.ffii.org/>

Legyen szponzor/partner

A szoftverszabadalmak legalizálása jelentős költségekkel fog járni minden informatikai vállalkozás számára. Sokkal hatékonyabb most pénzt költeni a politikai folyamatok befolyásolására és a problémák megelőzésére.

A szoftverszabadalmak megakadályozásáért küzdő politikai erőfeszítések sikere is pénzkérdés. A szoftverszabadalmak hívei több millió euró költöttek már el. Itt az ideje, hogy azok a vállalatok, akik a szoftverszabadalmak ellen vannak, pénzzel támogassák a szoftverszabadalom-ellenes kezdeményezéseket.

A szoftverszabadalmak legalizációjának megakadályozása az első és a legfontosabb a védekezés szempontjából. Ha a szoftverszabadalmakat legalizálják, minden informatikai vállalatnak foglalkoznia kell valamilyen formában a problémával. Kénytelenek lesznek pénzt költeni a "védekező szabadalmakra", de soha nem lesz elég védekező szabadalmuk ahhoz, hogy ellen tudjanak állni egy nagy világcég támadásának. Még ha sikerülne is az idők során nagyszámú szabadalmat felhalmozni, ezek teljesen használhatatlanok lennének a nem termelő, szabadalmak gyűjtéséből élő cégek ellen.

A védekezés egy szabadalomsértési perben nagyon sokba kerül. Hamar elúszik pár százezer vagy akár millió euró csak azon, hogy bebizonyítsák, hogy azt a bizonyos szabadalmat nem is lett volna szabad megadni. Belátható, hogy minden védekezési stratégia korlátozott értékű, pár évig működhet, de végül szembe kell néznie egy szabadalmi támadással, amit már nem lehet kivédeni. Csak a szoftverszabadalmakat betiltó politikai döntés oldhatja meg megbízhatóan a problémát.

Ha Ön kész pénzt költeni a szabadalmak elleni politikai védekezésre, akkor két lehetősége van. Kapcsolatba léphet velünk a Partnering@NoSoftwarePatents.com címen, illetve küldhet pénzadományt az FFII-nek. Ezzel a kampánnyal nincs formális kapcsolatban az FFII, de szerintünk az FFII az a szervezet, amely a legjobb használt venné az adományoknak a szoftverszabadalmak elleni harcban.

Megfontolhatja, hogy megvonja anyagi támogatását azoktól a szervezetektől, akik támogatják a szoftverszabadalmakat. Ha cége tagja valamilyen iparági szövetségnek vagy bármilyen más csoportosulásnak, amely a szoftverszabadalmak bevezetését szorgalmazza, komolyan fontolja meg a kilépését. Megspórolja a tagdíjakat, és ez a pénz jobb helyen lesz a szoftverszabadalmak ellen harcoló szervezeteknél. Nem valószínű, hogy a közeljövőben lesz még egy ekkora horderejű, iparágunkat érintő politikai kérdés. Ha tehát egy szervezet nem segíti Önt a szoftverszabadalmak elleni harcban, hanem a nagy versenytársak szekerét tolja, akik meg akarják Önt semmisíteni, akkor nyilvánvaló, hogy egy fillért sem érdemelnek Öntől.

Ne legyenek szoftverszabadalmak!

A szoftverszabadalmak ellen indított kampány független bármely politikai szervezettől és párttól. Pénzügyi támogatást a kampánystáb kisebb csoportoktól és számítástechnikai cégektől kapott.

Ebben a kampányban nem finomkodunk a szavakkal. A szoftverszabadalmakkal kapcsolatos problémák kritikusak a jövőnkre nézve. Nyíltan ki kell mondanunk, hogy mi is a baj a szoftverszabadalmakkal, és milyen szerkezeti hiányosságokat kell kiküszöbölni, mielőtt egyáltalán annak kiterjesztéséről gondolkodnánk.

Azonban kihangsúlyozzuk azt is, hogy tiszteletben tartjuk azokat, akik nem értenek velünk egyet. A nagyvállalatoknak joguk van azt hinni, hogy a szoftverszabadalmak növelik részvényeik értékét. Mi ezt másképp gondoljuk. Mi úgy hisszük, hogy a szoftverszabadalmak rossz hatással vannak a teljes gazdaságra, kivéve persze azokat, akik ebből pénzt csinálnak. Nincs más választásunk, mint lerántani a leplet a témával kapcsolatos, a szoftverszabadalmak támogatói által terjesztett hazugságokról, bár nem akarunk senki lelkébe gázolni.

Megértjük azokat a nehézségeket, amelyekkel a politikusok szembenéznek, azonban mégis azt szeretnénk, hogy felelősségteljes döntést hozzanak, és ne engedélyezzék a szoftverszabadalmakat az Európai Unióban. Ismerve a temérdek gondot, amelyekkel a politikusoknak szembe kell nézniük, arra a következtetésre jutottunk, hogy közülük néhányan talán nem szenteltek elég időt arra, hogy teljesen megértsék a szoftverszabadalmakkal járó problémákat. Mi azon fáradozunk, hogy ebben segítsünk nekik. Eléggé nyilvánvaló, hogy egyes politikusok egyszerűen cinkostársként viselkednek az őket jelentősen támogató ipari hatalmakkal. Azonban 2003 szeptemberében az Európai Parlament többsége a szoftverszabadalmak ellen szavazott, ami azt jelzi, hogy a politikusok egy nagy része becsületes.

Az egyik legfontosabb célunk az átláthatóság. E dokumentummal és más tevékenységeken keresztül emberek tucatjait akarjuk ráébreszteni arra, hogy politikusok, magánszemélyek és egyes szervezetek megpróbálják félrevezetni őket. Ha bármely politikus azt hitte eddig, hogy hazugságokból megél, akkor biztos lehet benne, hogy el fogja veszíteni szavazóinak bizalmát, feltéve, ha nem lép a becsületesség útjára.

Kampánymenedzser

A kampánymenedzser e dokumentum tartalmáért felelős, és elmagyarázza a sajtó és a politikusok számára a szoftverszabadalmakban rejlő veszélyeket.

Florian Müller, kampánymenedzser, a szoftveripar veteránja, aki 1985-ben kezdte pályafutását e területen. Kezdetben cikkeket írt számítástechnikai folyóiratok számára. 1986-ban, 16 éves korában, korának legfiatalabb, számítógéppel foglalkozó könyvek szerzője lett. 1989-es érettségi vizsgája idejére már 10 könyvet írt a Markt&Technik számára, amely akkoriban a vezető német könyvkiadó volt, és amelyet később a Viacom/Simon&Schuster and Pearson vásárolt fel. Szerzői pályájának köszönhetően Müller úr már fiatal korában megismerkedett a szerzői jogvédelem gyakorlati előnyeivel.

1987-től Müller úr részt vett amerikai szoftverek európai kiadásában és terjesztésében, mely számos piaci szegmenst érintett. Tevékenysége során az európai licencbérleket vagy az amerikai licencbérbeadókat támogatta. Munkája lefedte a termékek teljes életgömbjét, kezdve a termékkutatástól a kiadási funkciókkal (fordítással, kapcsolatszervezéssel, marketinggel, értékesítéssel) kapcsolatos egyezségekre irányuló tárgyalásokig. A vele kapcsolatos szoftverek nagy hányada elérte az értékesítési statisztikák legjobb helyeit. A Math Blaster II című program elnyerte a Németország legkedveltebb oktatási szoftvere címet az egyik legfőbb folyóirat („CHIP”) olvasóinak köszönhetően, és a Warcraft II című játék egyedül Németországban több mint 300 ezer példányban kelt el, 7 hétig megtartva a „Media Control” értékesítési toplista első helyét.

Ezenfelül Müller úr számos nagyvállalat stratégiai tanácsadója, konferenciák előadója és moderátora, valamint az Európai Szoftverkiadók Egyesületének elnökségi tagja is volt. Számos előadást tartott az Egyesült Államokban és Európában a szoftver- és a multimédia iparral kapcsolatban, többek között az Egyesült Államok legnagyobb számítástechnikai kiállításán, a Las Vegasban megrendezett COMDEX/Fall nemzetközi fórumon. A cégek között, amelyeket stratégiai tanácsokkal látott el, olyan vállalatok szerepeltek, mint Németország legnagyobb tankönyvkiadója, Európa egyik vezető médiavállalkozása, de volt köztük kockázatitőke-társaság is, valamint a Telefónica vállalat kutatással és fejlesztéssel foglalkozó részlege is. Müller úr az Andersen Consulting/Accenture három partnerénél is tevékenykedett, mint a „tanácsadók tanácsadója”.

1996-ban Müller úr egy on-line játékkal és közösségekkel foglalkozó céget alapított, amelyet egészen 2000-ig saját maga irányított, amikor is eladta az Európa egyik legnagyobb telekommunikációs vállalatának. A „Rival Network” online játékszolgáltatás a legfőbb partnerekkel való együttműködésen keresztül (mely partnerek nyilvánosan értékesített cégek voltak) elérhető volt németül, spanyolul és olaszul is. A szolgáltatás a PC Professional újság szakmai elismerését is elnyerte, mely újság a híres amerikai PC Magazine német változata.

2001-ben Müller úr Európa legnagyobb nyílt forráskódú szoftverekkel foglalkozó vállalatának, a MySQL vezérigazgatójának tanácsadója lett. A cég zászlóshajó-terméke a MySQL, a világ legkedveltebb nyílt forráskódú adatbázisa, több mint 5 millió telepített példánnyal. A világ legnagyobb szervezetei közül sokan használják a MySQL-t, mint például a Yahoo!, a Sabre Holdings, a Cox Communications, az Associated Press és a NASA.

Annak érdekében, hogy ezt a kampányt még a szoftverszabadalmakra vonatkozó politikai döntéshozatal fázisában végre lehessen hajtani, Müller úr ideiglenesen félbeszakította saját szoftverfejlesztési projektjét. A függőben lévő projekt eredménye egy új és innovatív számítógépes játék lesz. Ez a legnagyobb program, amit Müller úr valaha is fejlesztett, és már várja a projekt folytatását, remélhetőleg azután, hogy az EU nem engedélyezi a szoftverszabadalmak használatát.

A kampánymenedzsert a következő e-mail címen érheti el:

CampaignManager@NoSoftwarePatents.com. Ha angolul, németül vagy spanyolul ír neki, akkor ő a használt nyelven fog válaszolni Önnek. Levelét franciául vagy olaszul is írhatja, azonban ebben az esetben határozza meg, hogy a választ angol, német vagy spanyol nyelven szeretné-e megkapni. Ha nem határoz meg nyelvet, akkor a választ angolul fogja megkapni.

A magyar kapcsolat:
<http://swpat.fsf.hu/>

Köszönet

A kampány vezetője ezúton mond köszönetet mindenkinek, aki segített vagy jelenleg segít a kampányban, illetve a jövőben hozzájárul kampány sikeréhez.

Köszönjük partnereinknek, akik szponzorálták ezt a kampányt. A NoSoftwarePatents támogatásával segítene megakadályozni egy történelmi mértékű politikai hibát.

Köszönjük mindenkinek, aki a dokumentum szövegét átolvasta, és értékes javaslatokat tett. Az építő kritika nagyon fontos.

Köszönet illeti az FFII-t. Az FFII szoftverszabadalmak elleni elkötelezett harca követendő példa számunkra.

A jelen dokumentum kifejtett nézetek a szerző személyes véleménye. A szerző véleményét más jóváhagyása vagy kifejezett kérése nélkül fejtette ki, és azok nem azonosíthatók a szerzővel bármikor, közvetlen vagy közvetett módon üzleti kapcsolatban álló vállalatok véleményével.